

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la **Biroul administrației**, (str. Măcelărilor nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani a treia-oraă 10 bani.

La Anul-nou.

Cu ziua de Joi, 31 Dec. c. a. l. v. încheie iarăș un an, anul 1909 și ieri în 1 Ianuarie v. suntem trecuți peste pragul noului an, 1910.

Cum a fost anul vechiu pentru noi, așa și pentru viața noastră publică, știm cu toții. Și desigur, cu toții vom trebui să mărturisim, că anul dela care ne-am luat rămas bun, n'a fost din cele prielnice. Pe teren economic-cultural putem, ce e drept, încresta unele succese, unii pași făcuți înainte, dar chipul anului ni s'a arătat trist și posomorât, îndată ce-l vom privi din punct de vedere politic.

Din val-vârtejul întâmplărilor, ce s'au perondat în decursul celor 365 de zile, n'avem să ne aducem aminte decât numai de unele, ca să se dovedească cele zise mai sus. Perderea unui cerc electoral, al Oraviței, la alegerea din Martie; mulțimea proceselor de presă; cercărea guvernului kossuthist de-a să amesteca în afacerile noastre bisericesti și a. sunt tot atâtea evenimente de tristă amintire.

Dar să lăsăm trecutul și să vedem cu ce nădejdi intrăm în noul an. La hotarul vremii dintre anul vechiu și anul-nou, stările politice din patrie sunt din cele mai grele și încurcate. Criza politică a izbucnit încă pe la începutul anului trecut. Guvernul coaliționist al lui Wekerle, după o ocârmuire de trei ani, a ajuns la ceea ce zice vorba românească: „Și-a trăit traiul, și-a păpat mălăiul”.

Guvernul lui Wekerle, clătînându-se de mai nainte, pe la sfârșitul lui Aprilie a abzis, dar a fost însărcinat a cârmui țara mai departe până la toamnă, când să nădăjduia că să vor limpezi trebile. Limpezirea însă n'a urmat nici în toamnă, nici până azi și guvernul coaliționist a stat, sau mai bine zis a fost silit să stea la cârmă până acum, băgând țara cu anul-nou în stare de ex-lex.

Acum de curând, cum știm, s'a hotărât fostul ministru de finanțe Lukács László să ia asupra sa descurcarea lucrurilor politice încurcate. El a fost designat de Maiestatea Sa ca prim-ministru și și-a alcătuit un minister. Aci stau lucrurile și dela hotărârea Maiestății Sale atârnă, că ce direcție vor lua lucrurile.

Dacă partidele de acum din dietă nu-l vor sprijini în lucrarea sa, e probabil, că dieta va fi disolvată (împrăștiată) și să vor face *alegeri dietale noue*. Dintre toate combinațiile, ce să fac în

legătură cu lucrarea lui Lukács, aceasta să pare a fi mai verosimilă. Astfel anul-nou ne va aduce mai nainte de toate, mai curând ori poate ceva mai târziu, o campanie electorală.

Ei bine, aci trebuie să fim oameni la locul nostru. Căci în mare parte soarta noastră, soarta țării și preste tot întoarcerea spre bine a lucrurilor atârnă dela aceea, că pe cine vom trimite în dietă, pe cine vom vota la alegeri, ca să-i scoatem de deputați. Soarta câteodată e întâmplătoare, ori este neatârătoare de voința omului, dar sunt cazuri când omul însuși își făurește soarta sa, viitorul. La noi acum e cazul acesta din urmă. Trebuie spre binele nostru să lucrăm așa, ca unde numai să poate să alegem în cercurile electorale bărbați cu tragere de inimă pentru popor, oameni eșiți din sinul nostru, cari pricep suferințele și durerile noastre și voiesc și-și dau silința a lupta și lucra pentru vindicarea lor și pentru stărpirea rețelor, ce bântuie țara.

Noi trebuie să ne grupăm în jurul oamenilor nostri și să facem totul în marginile legilor pentru reușită. Deviza îndreptătoare să ne fie: Totul în marginile legilor, nimic contra lor și contra bunei orânduiei. Numai așa putem fi folositori patriei și nouă însine.

Ca să putem însă lucra cu isbândă, trebuie să ne pregătim de cu vreme, ca și ostașul pentru luptă. Iar pregătirea ne-o facem dacă petrecem cu luare aminte întâmplările cum să desfășoare, ceea ce mai bine o aflăm din foi și din glasul fruntașilor nostri.

În privința aceasta „*Foata Poporului*” ca și în trecut, își va face datoria și acum. Ea care intră în noul an sub bune auspicii, și care din ce merge va introduce tot mai multe îmbunătățiri, ca să fie tot mai folositoare poporului nostru, foaia, zicem, stând pe temeiul legilor, va îndruma pe cetitorii săi, în marea luptă, ce ne așteaptă, pe calea hotărâtă și croită de deputații și fruntașii nostri.

Dacă noua dietă va fi alcătuită din oameni vrednici, ea va vota legi prielnice țării întregi și așa e probabil, că trecând preste lupta de alegeri, anul nou să ne aducă mai mult bine, ca cel trecut.

Repetăm însă, că aceasta atârnă în parte mare și dela noi, dela ținuta noastră legală, dar vrednică și hotărâtă, și ca Români și ca cetățeni ai patriei.

În nădejde, că purtarea poporului nostru va fi neșovăitoare, bărbătească și românească, dorim tuturor

An-nou fertct!

Spre orientare.

Ministerul lui Lukács, cum amintim și în alt loc al foaiei noastre, va cere mai nainte de toate îndemnită de-la dietă, pe vre-o 2—3 luni. Să poate întâmpla — și după semne aceasta e probabil — ca dieta să nu voteze îndemnită sau cum să mai zice budgetul provizor. În acest caz, ministerul Lukács, dacă vrea să mai steie la putere, trebuie să disolve dieta și să orânduiască noue alegeri dietale.

Suntem deci în preajma unor întâmplări însemnate. Poporul, respective cetățenii alegători, vor fi chemați iarăș la urnă, să-și aleagă reprezentanți, adică deputați, cari să lupte în dietă și să le susțină părerile și dorințele lor.

În vederea acestora trebuie să fim cu luare aminte la mersul trebilor și la cele ce să petrec în jurul nostru. Trebuie să ne strângem rândurile, să ne pregătim de cu bună vreme pentru ce urmează și la eventualele alegeri să ne dăm votul aceluia dintre ai nostri, despre cari suntem încredințați că vor lupta și lucra pentru binele nostru și fericirea patriei.

„Lupta” din Budapesta semnalând aceste amintite mai sus, scrie următoarele spre orientare:

Ne stau înainte alegerile dietale, poate în curând.

Înainte de aceste alegeri va trebui să ținem conferință națională.

Comitetul partidului nostru național a hotărât organizarea pe comitate, a și esmisi delegați, cari să realizeze organizarea în fiecare comitat.

În protocolul acestei organizări, după îndrumările primite, trebuia să fie însemnați și delegații pentru conferința națională, din fiecare cerc electoral.

Ceice au făcut destul mandatului primit, și au săvârșit organizarea în comitatele, ce li-s'au asigurat, bine au făcut. Delegații designați vor putea fi ușor conchemați prin președintele partidului la vreme potrivită.

Dar în comitatele, în cari, la repețițe provocări ale prezidiului, nu s'a făcut organizarea, nu s'au designat delegații pentru conferința națională, ce va fi?

Evenimentele se grăbesc.

Delegații comitetului partidului național, imediat să-și facă datoria, în aceste zile de grea cumpănă.

Protocoalele de organizare, împreună cu prezidenții cercurilor electorale, cari, împreună cu președinții comitetelor comitatense, sunt membrii delegați la conferința națională, să se trimită de urgență la adresa prezidiului: George Pop de Băsești, (în Illésfalva, p. u. Szilágy-Cseh).

Cele nu și-a împlinit, sau nici în aceste momente supreme nu-și îplinește datorința, își ia o răspundere gravă, și va fi provocat a se justifica în publicitate.

Mari datorințe ne așteaptă, să ne arătăm vrednici de însemnătatea vremurilor, pentru noi, și pentru generațiile viitoare.

Dr. V. L.

Sibiu, 13 Ianuarie n.

Dar de Crăciun. „Foaia Poporului“ a primit un gratios „Dar de Crăciun“. Ii l-a oferit procuratura dela Cluj. La convocarea ei, poliția din Sibiu a citat pe redactorul nostru chiar în ziua de Crăciun, făcându-i cunoscut că „Foaiei Poporului“ îi s'a urzit un nou proces pentru articolul „Memoriul medicilor români“, publicat în Nr. 26, dela 11 Iulie n. c.

Redactorul nostru a cerut să fie ascultat de judele de instrucție a tribunalului, unde va da deslușirile de lipsă.

Cum aflăm, și altor foi ale noastre li s'a intentat procese zilele aceste pentru memoriul medicilor.

Tot așa și iar așa!

Goga — eliberat. Dl. Goga, a cărui eliberare am vestit-o, în nrul trecut, a fost lăsat liber la intervenirea mai multor fruntași de-ai noștri la guvern, cum au fost dnii deputați Goldiș și Maniu etc. Ii-s'a cerut însă o cauție de 10 mii Cor. care s'a și depus. Dl. Goga a sosit Sâmbătă la Sibiu, unde a fost primit și salutat cu bucurie de prietini și stimătorii săi.

Acum dlui Goga îi să va face proces pentru mai mulți articoli din „Țara Noastră“, pe cari nici nu i-a scris, nici nu i-a publicat dânsul, ci i-a publicat regretatul D. Marcu, care cum știm a reponat în București.

Procesul de presă al „Luptei“ pentru articolul „Ei vreau pământ“, scris din incidentul legii de colonizări a lui Darányi, se va debata la curtea cu jurați din Budapesta la 17 l. c. Răspunderea o are dnul Emil Taus.

Dl. I. Brătianu s'a însănătoșat, rănilor cauzate de gloanțele lui Jelea fiind aproape vindecate.

Dânsul a fost primit săptămâna trecută în audiență de către M. Sa Regele. Audiența a ținut o oră și 55 minute, în care timp s'a întreținut cu regele asupra politicii interne.

M. S. Regele a binevoit să dea primului său consilier marea cruce a Stelei României, precum și o placă de metal reprezentând pe M. S. ca mareșal al armatei germane, cu inscripția în limba germană: „Koenig von Rumänien und Graf von Hohenzollern“.

D. Brătianu a câpătat în această audiență un concediu de o lună.

Dânsul, pentru a să restabili deplin a plecat în Franța.

Locul de prim-ministru îl ține în mod provizor ministrul de interne Pherekide.

Din Bucovina. În Sâmbăta trecută s'a făcut în orașelul românesc *Câmpulung* constituirea consiliului comunal. În ședința ce-a urmat după constituire, consilierul român Ștefuriac a propus scoaterea limbei germane atât din desbaterile ședințelor plenare ale consiliului, cât și din întregul serviciu comunal, cerând înlocuirea ei prin limba românească.

Propunerea a fost primită de majoritatea românească, Nemții au votat contra și au protestat.

Câmpulungul este cea dintâi comună bucovineană, care a luat o deciziune de felul acesta. Germanii sunt îngrijiiți și să tem că celelalte comune cu majoritate românească îi vor urma exemplul. Ei sunt decizi să ducă o luptă energică contra hotărârii Românilor.

Suntem veseli de pasul românesc și bărbătesc al Românilor din Câmpulung. Înainte! Să urmeze acest exemplu și celelalte comune cu majorități române. Până când tot plecaștreimilor, chiar și acolo unde avem drept?

Precipitarea întâmplărilor.

— Mersul crizei —

În mersul crizei dela noi s'a întâmplat o întorsătură, care deși încă era de prevăzut, totuși este surprinzătoare. Marți, în 11 c. n. Maiestatea Sa a încredințat pe *Khuen-Héderváry*, ca prim-ministru, cu formarea unui nou minister. *Khuen-Héderváry* a primit însărcinarea. Aceasta, după toate probabilitățile înseamnă *disolvarea dietei și rânduirea alegerilor dietale* în timpul cel mai scurt, așa, ca întâmplările să precipitează (să grăbesc).

Prin numirea lui *Khuen-Héderváry* însă criza nu s'a sfârșit. Noue încercături pot să se ivească, cu atât mai mult, că partidele 48-iste să pregătesc la o luptă aprigă împotriva guvernului lui *Khuen* și a partizanilor lui, atât în dietă, cât și afară, în cercurile electorale. Așa ni să înfățișează în acest moment în liniamente generale starea politică.

Khuen-Héderváry prim-ministru.

În nrul trecut am vestit, că Maiestatea Sa a designat de prim-ministru pe *Lukács László* și l-a însărcinat cu alcătuirea unui nou minister. *Lukács* a tratat cu partidele și cu fruntașii politici și și-a alcătuit o listă de ministrii, cari, deși lista e necompletă, erau să formeze guvernul. Membrii aceștia erau: *Lukács*, ministru-prezident și de finanțe, *Vavrik Béla*, ministru de justiție, *Hazay Sámuel* de honvezi, apoi pentru celelalte portofolii *Serényi Béla* și *Jakabffy Imre*. Să mai căuta o persoană potrivită și pentru ministerul croat.

Lukács a plecat Duminecă la Viena și Luni a fost în audiență la Maiestatea Sa, prezentându-i lista noului minister și raportându-i despre ținuta partidelor. În acest timp a fost chemat *Khuen-Héderváry* la Viena și după ce *Lukács* a abzis de însărcinarea ce a avut-o, Maiestatea Sa a numit de nou prim-ministru pe *Khuen-Héderváry*.

Intorsătura.

Când *Lukács* a primit însărcinarea de-a forma cabinetul nou, primul punct din programul său de lucrare a fost să ceară dela dietă *votarea indemnității*, ca astfel să scoată țara din ex-lex. În acest înțeles a tratat cu partidele. N'a câpătat însă asigurări hotărâte în privința aceasta. A rămas deci al doilea punct din program, *disolvarea dietei și alegerile*. Să vede că *Lukács* nu s'a hotărât pentru aceasta și a recomandat M. Sale pe *Khuen-Héderváry*, ca mai potrivit. Dar *Lukács* nu s'a retras de pe terenul politic, ci rămâne ca ministru în cabinetul lui *Héderváry*.

În caz, că vor urma alegerile, ele vor fi conduse de *Héderváry*, din care pricină el și-a rezervat și poștul de ministru de interne. *Khuen-Héderváry*, fost ban al Croației, este bine văzut la Curte și este om energic. În cercurile politice ungurești îi zic în glumă „grănicer“ și foile sunt de părere că ministerul lui va fi un „minister războinic“.

Ministerul lui Héderváry.

Khuen-Héderváry și-a alcătuit astfel ministerul: ministru-prezident și de interne *Khuen-Héderváry*, ministru de finanțe *Lukács*; ministru de comerț *Hieronymi Károly*; de agric. *Jakabffy Imre*; de justiție *Vavrik Béla*.

Dintre aceștia *Hieronymi* a fost pe vremuri ministru în cabinetul liberal al lui *Tisza*. Ca ministru de interne, el a disolvat (oprit) partidul nostru național. *Jakabffy* și *Vavrik* până acum n'au luat parte activă la viața politică.

Să vor numi în curând ministru croat și ministru pe lângă persoana Maiestății Sale.

Partidele.

Ce ținută vor lua partidele față de nou guvern, nu să știe încă hotărât. Partidele independiste (*Kossuth* și *Justh*) vor trece în opoziție, deși *Kossuth* personal nu să arată a să în împotrivire cu *Khuen-Héderváry*.

Să zice, că *Khuen-Héderváry* va merge mai mult sau mai puțin pe calea partidelor 67-iste. De aceea el va fi sprijinit de partidul constituțional, în frunte cu *Wekerle* și *Andrássy* și de partidul popular. Ba mai mult, să cred că *Héderváry* va da ajutor vechiului partid liberal al lui *Tisza* să re'nvieze și să ia parte la guvernament.

Fapt pozitiv este, că *Tisza* și *Andrássy*, din protivnici mari, ce au fost s'au împăcat și vor lucra împreună pentru mântuirea țării, cum zic ei, dar de fapt pentru a să dărnici cu orice preț votul universal, și secret. Ei sunt cei mai mari dușmani ai votului pentru popor și unele să susțină. *Khuen-Héderváry* încă înnoată în apele lor. Vom vedea.

Din țări străine.

Djavid Bey despre naționalitățile din Turcia.

Am scris, că *Djavid Bey*, ministrul de finanțe al Turciei a vizitat România și țările Balcanice și din Belgrad a mers la Salona. Aici a ținut în un parc o vorbire politică, în care a stărut pentru înfrățirea diferitelor naționalități a imperiului otoman, cari trăiesc de presă într'o dușmănie continuă. El a asigurat că guvernul urmărind ținta unei răscol și a pacificării diferitelor elemente, e decis să facă tot ce-i posibil pentru apropierea naționalităților. În imperiul otoman nu se face deosebire între *Mohamedani* și *Creștini*, toți sunt cetățeni egali îndreptățiți ai patriei, cari au datoria să lucre pentru progresul comun. Religiuinea, limbile, dropturile naționalităților, care trebuie respectate în interesul paiei, vor fi totdeauna scutite din partea guvernului.

„Dreptate pentru oricine, nici o excepție, nici o protecție!“ Iată principiul conductor al junilor-turci — a zis *Djavid Bey*.

Mai departe foaia „Le Turquois“ din Constantinopol scrie, că un gazetar a avut o întrevedere cu *Djavid Bey* și a vorbit despre progresele, pe cari le-a văzut la București, Sofia și Belgrad. Cu deosebire a făcut elogiul capitalei române, care grație unei sfortări ne-curmăte, a putut să devie în scurt timp un oraș de primul rang. Reese din declarațiile lui *Djavid*, că pretutindeni pe unde a trecut, s'a făcut elogiul politicii generale a Turciei.

Din Turcia.

Hakki Bey, despre care am făcut amintire, a fost însărcinat de Sultan cu alcătuirea ministerului. Noul minister să va forma cu ministri din partidul junilor Turci.

Numerii vorbese.

Înainte cu 9 ani a fost la noi recențământ sau numărare de popor. Datele numărării au fost prelucrate de *deregătorii statistici* în 9 volume, din diferite puncte de vedere, iar acum a apărut al 10-lea volum. Acest volum s'a făcut, așa să vede, mai mult pentru publicul mare, cuprinzând date de interes general despre populațiunea țării din punct de vedere a sporirii numărului camerilor, a vârstei, a căsătoriilor, a confesiunilor etc. făcându-să asemănare între datele conseriate în 1900 și între cele de mai înainte, începând dela 1870.

Din datele aceste pe noi ne interesează în deosebi cele ce privesc *stările religioase sau confesionale*, căci ele ne arată sporul sau regresul bisericilor noastre în ce privește numărul credincioșilor.

Credincioșii bisericii gr.-orientale locuiesc mai cu samă în Ardeal (Români), și în părțile sudice ale Ungariei (Sârbi și Români) iar gr.

cat. în Ardeal (Români) și în părțile de mează-noapte-răsărit (Ruteni și Români).

Datele statistice din 1900, în asemănare cu cele din 1870 ne arată că biserica gr.-or. s'a întărit încâtva în comitatele Bistrița-Năsăud, Făgăraș, Treiscaune, Cojocna, Târnava-mare și Turda-Arieș, dar au scăzut Românii gr.-or. în Arad și Timișoara. Scad asemenea și Sârbii în Vârșet, Panciova, Neoplanta etc.

Biserica gr.-cat. să lățește între credințioșii de limbă rutenă și maghiară, dar creștințioșii ei să împușinează în ținuturile românești. Trezerile gr.-catolicilor, partea cea mai mare, nu să fac la gr.-or. ci la biserica romano-catolică. Perderile arătate de cifre privesc îndeosebi ținuturile din Ungaria, cum e pe la Salonta, Bichș, Careii-mari etc. unde românismul, copleșit de unguri, e în regres. Perderile aceste însă privesc și unele părți din Sătmar și Maramurăș, unde unii preoți

gr.-cat. crescși în seminarii catolice, simpatizează cu catolicii. Aici deci pentru perderi sunt de vină conducătorii!

Am relevat aceste fapte, ca să atragem atenția cărmuitorilor bisericilor noastre asupra răului ce le amenință, căci curentul pornit, nu să oprește de sine, dacă nu luăm măsuri pentru contenirea lui. Și apoi trebuie să știm, că orice pierdere a bisericilor noastre, în favorul unei biserici străine de neamul nostru, este o pierdere națională!

Mai amintim aci, că dela 1870 s'au schimbat majoritățile confesiunilor în 31 de orașe. Din orașele noastre să remarcă *Lugojul*, *Deva* și *Hunedoara*, cari mai înainte aveau locuitori în majoritate gr.-or. dar la 1900 majoritatea au avut-o rom.-catolicii. În *Baiamare* și *Alba-Iulia* însă au ajuns la majoritate gr.-catolicii față de romano-catolicii.

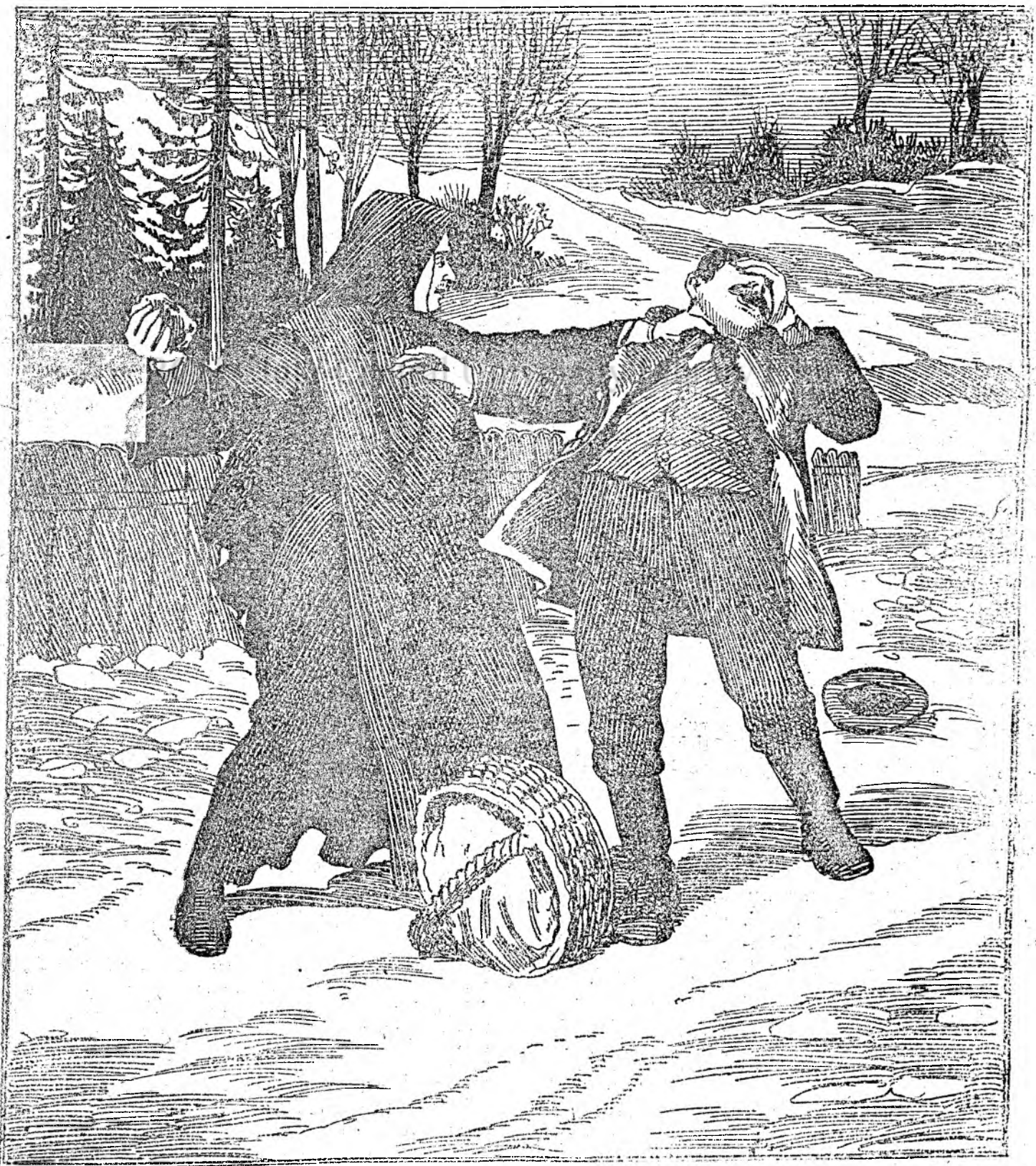
Pentru studii în străinătate.

Mai mulți vrednici fruntași de-ai noștri din Lugoj fac un apel la foștii stipendiști din fundațiile noastre, apel, care e vrednic de teată atenția. Iată de ce este vorba:

Știm, că mulți din tinerii noștri, cari merg la învățătură la școalele înalte, au stipendii sau ajutoare din fundațiile noastre. Cum însă fundațiile de stipendii sunt acum împedecate a mai trimite tineri la studii în străinătate, silite fiind a da stipendii numai pentru tinerii, ce își fac învățătura la universități și școale mai înalte din patrie, fruntașii din Lugoj voiesc să facă cu puțință, ca totuș să putem trimite tineri buni și silitori la învățătură în străinătate. Nu desconsiderarea școalelor înalte din patrie îi îndeamnă pe fruntașii din Lugoj la acest pas, — cum o declară și dâșii în apel —

Hoț în haine de călugăriță.

— Ilustrație populară. —

Gendărmăria franceză caută să prinză un hoț, care îmbrăcat în haine de călugăriță, umblă pe drumurile de țară, să alătură ca tovarășă de drum la călători, apoi în un moment binevenit îi atacă, îi omoară și-i jefuiește de avutul lor. Până acum s'au găsit ucși de acest hoț, 8 oameni. Zilele trecute a tăbărit astfel asupra unui țaran, lovindu-l în cap cu o piatră, dar țaranul a izbutit să scape. Chipul nostru de azi ne arată acest atac al „călugăriței“.

ei faptul netăgăduit, că învățarea la școlile înalte din străinătate are o influență binefăcătoare asupra dezvoltării tinerilor noștri. Universitățile și școlilele mai înalte din străinătate, deschid orizonturi mai largi și dau bun prilej și celor ce și-au terminat în patrie studiile de a întregi aceste studii și a intra mai bine înarmați în viața noastră publică, unde pe toate terenele să resimte în mare măsură lipsa oamenilor cu vederi mai largi și cu pregătiri deosebite pentru ramul de activitate cărui a se dedica.

Spre acest scop, fruntașii din Lugoj fac apel la aceia, cari s'au bucurat odinioară de stipendii din fundațiile noastre și prin munca lor au ajuns la stare și poziții bune, rugându-i să contribuie cu cvote regulate anuale, ca astfel apoi din sumele adunate să se poată trimite tineri de-ai noștri în țările luminate din apus, în Germania, Franca, Italia etc.

Iată ce să spune mai departe în apel:

Incercăm deci a concretiza această acțiune prin prezentul apel, având apoi a ne da samă despre rezultate și experiențe cu ocaziunea unei întruniri a foștilor stipendiați, care așa credem că mai ușor s'ar putea pune la cale cu ocaziunea proximei adunări generale a „Asociațiunii” noastre.

Inițiativa noastră se concretizează deocamdată în următoarele:

1. Să binevoști, a conserie pe toți foștii stipendiați din părțile D-Voastră, arătând în special actuala lor poziție, cât și fundațiunea din care au beneficiat de stipendiu și suma cu carea au beneficiat.

2. Să insistai ca fiecare fost stipendiat, ajuns acum în situație de a putea da din câștigul său ceva, să se oblige a contribui cu cel puțin 25 cor. la an și cel puțin pe un period de 5 ani, în scopul ajutorării tinerilor, pe cari îi va designa întrunirea pe care am luat-o în vedere.

Banii încasați astfel până cel târziu la 1 Aprilie 1910 au să se trimită dimpreună cu lista prezentă la adresa dlui Dr. G. Dobrin, avocat în Lugoj, care este dator a cvita imediat primirea sumei, pe care o depune la „Albina”, fiind totodată dator a face dare de samă amănunțită cu ocazia întrunirii luate mai sus în vedere.

3. Să căutați a servi cu toate datele statistice, cerute în alăturatele rubrici, ca se putem avea un tablou complet.

4. Suma ce va incurge până la întrunirea luată în vedere, să servească deja ca un ajutor sau eventual mai multe, pe anul școlar 1910/11 dupăcum va hotărî întrunirea luată în vedere.

În fine ne rugăm să binevoști a ne comunica eventualele D-Voastră observări sau reflexii la această inițiativă.

Lugoj, în ajunul Crăciunului.

Dr. St. Petrovici, deputat dietal și adv. Dr. V. Branicea, ziarist. Dr. I. Stoian, avocat. Dr. P. Groza, cand. de adv. Dr. C. Grădinari, cand. de adv. Dr. G. Dobrin, avocat. Dr. N. Ioanovici, avocat. Dr. C. Ignea, medic. Dr. I. Groșșan, cand. de avocat. Dr. A. Micu, cand. de avocat.

» Reuniunea proprietarilor de vite din Orăștie «.

— Raport special despre adunările din Orăștie, Sighișoara și Șiria. —

„Reuniunea proprietarilor de vite din Orăștie” a făcut primii pași spre înfăptuirea ei. Conducătorii ei pot avea mulțămirea, că după o muncă stăruitoare și jertfe au ajuns să treacă dela lucrările pregătitoare la fapte.

Micimea de suflet și stavilele, ce s'au ridicat atât de adeseori în cale, nu i-a descurajat, din potrivă li s'a sălășluit în suflet îndărătnicia omului convins, că înaintează pe căi bune și că trebuie să pună în joc tot ce are mai bun pentru a-și ajunge ținta. Și începutul făcut prin adunări în trei colțuri de țară e garanță, că viitorul închinat faptelor va dovedi într'un chip strălucit temeinicia nădejdlor, ce sunt legate de această reuniune.

Plugarii peste tot au primit cu însuflețire nefățărîtă pe aceia ce și-au ridicat cuvântul la adunări; s'au văzut ochi scâlțați în lacrimi de bucurie, că reuniunea aceasta făcută *numai și numai* pentru ei, a luat ființă și le va ocroti avutul cuprins în vite, de jocul întâmplărilor.

Adunarea dela Orăștie*) ținută în 26 Decembrie n. făgăduia să fie una dintre cele mai cercetate adunări ce s'au ținut până acum. Norii de ploaie însă ce aproape de o săptămână își scuturaseră umezeala, în ziua aceea au fost mai darnici, a fost o adevărată zi de ploaie de vară, care a împedecat pe plugarii din jur să vie la adunare și în parte și pe cei din loc. Cărturarii au venit în număr mare, atât din loc cât și din jur, s'au adăpostit sub ploiere și-au venit în trăsuri, ceea ce dintre plugarii numai pușini au putut s'o facă.

Scopul acestei adunări a fost să dea plugarilor veniți acolo toate lămuririle de lipsă despre noul așezământ făcut pentru asigurarea vitelor, ca apoi aceștia să ducă vestea acasă la soții lor și în satele învecinate. Și dacă scopul acesta nu s'a ajuns decât în parte, de vină a fost veacul dușmănos, care a făcut aproape cu neputință ca plugarii noștri să-și părăsească vetrele lor. Un rezultat prețios a avut adunarea aceasta, anume aceia, cari au pus temelia acestui așezământ s'au putut încredința, că au făcut un lucru bun și că au răspuns unei lipse de mult și adânc simțite. Toți, câți a fost de față: dl profesor D. Comșa din Sibiu, părintele Floca din Răhău și ceilalți fruntași de acolo veniți la adunare, ca trimiși ai însoțirii ocazionale de acolo; preoții din Căstău, Turdaș, Romos etc., toți într'un glas au făcut mărturisirea, că reuniunea aceasta de mult se aștepta să ia ființă, că poporul a primit cu bucurie vestea înființării știind, că va avea un mare folos pe urma ei.

Adunarea a fost deschisă de dl Vasile C. Osvadă, directorul Reuniunii, dl Dr. Erdélyi fiind împedecat a lua parte din cauza unui ușor morb. Dl Osvadă a arătat greutatea, ce le-a întâmpinat înființarea Reuniunii și a dat expresie bucuriei sale, că cu ajutorul lui Dumnezeu și al oamenilor pricepuși și de inimă toate piedecile au fost delăturate; a arătat cum e alcătuită reuniunea aceasta și pe ce temeuri e pusă: pe temeiul învățăturilor creștinești: „Iubește pe de-aproapele tău ca pe tine însuși” și: „Azi mie, mâne ție”; a dat apoi lămuriri despre statutele Reuniunii și despre condițiile de asigurare.

Adunarea a luat cu plăcere la cunoștință cele spuse de dl Osvadă.

A luat cuvântul apoi dl profesor Comșa din Sibiu, care cu priceperea bărbatului albit într'o muncă rodnică pentru povățuirea plugarilor noștri în treburile economiei, a arătat ce razim puternic e creșterea vitelor pentru gospodăria lor. A arătat foloasele, ce le poate avea fiecare econom din creșterea vitelor, a îndemnat pe economi să stăruie tot mai mult pe calea aceasta, fiindcă azi creșterea de vite a ajuns un izvor de câștig tot așa de însemnat,

*) Despre adunarea dela Orăștie am dat un scurt raport în nrul trecut. Red. „F. P.”

ba chiar mai însemnat decât munca câmpului. Astfel stând lucrurile trebuie să îngrijască fiecare plugar ca avutul său în vite să fie ferit de pierderi pricinuite prin boale sau nenoreciri. Într'asta vede însemnătatea așezământului pus la cale de dnii Vasile C. Osvadă și Ioan Moța, cărora deja la aceasta întâie adunare dorește să li se arate recunoștința votându-li-se din partea celor de față mulțămirea pentru truda lor de până acum. Adunarea primește propunerea cu însuflețire.

La discuția liberă, ce s'a încins după aceasta, a luat parte dl preot Văidan (Romos), care a cerut ieșirea trimișilor Reuniunii prin comune, ca poporul să audă din gura lor toate lămuririle și să arete acelora, cari din pricina vremii n'au putut veni, că e spre binele lor ca Reuniunea aceasta să treacă pe tărâmul faptelor în cea mai scurtă vreme.

Dl preot Floca din Răhău a cerut ca întâii pași ai Reuniunii să se îndrepteze spre comunele, unde sunt tovarășii ocazionale, pe truca acestea să fie pusă cât mai curând la adăpostul legii și astfel să fie ferite de gloabe (ștrofuri) și năcazuri din partea deregătorilor.

Dl dir. Osvadă a dat tuturor deslușirile cerute și cu aceasta adunarea s'a închisă.

La Sighișoara s'a ținut o măreață adunare în 30 Decembrie st. n. sub conducerea dlui avocat și director de bancă Dr. Tomă Cornea, care a primit asupra sa sarcina grea de a propovădui ideile de cari e călăuzită „Reuniunea proprietarilor de vite din Orăștie”.

Poporul adunat în mare număr la această adunare a ascultat cu viu interes lămuririle date de dl Cornea și ceilalți fruntași cari au luat cuvântul la adunare. Mulțămirea străduinței neobosite a fruntașilor din această reuniune va putea în curând să înființeze aici un grup (despărțământ), a cărui conducere va fi încredințată domnilor dela banca „Târnavcana”.

La Șiria s'a ținut o adunare bine cercetată în 2 Ian. n. la care au luat parte din partea Reuniunii dnii Ioan Moța, Vasile C. Osvadă și Traian I. Iarca, medicul veterinar al Reuniunii.

Dl protopop al Șiriei Mih. Lucaș a avut bunăvoință să vestească poporul din această fruntașă comună și jurul ei despre ținerea adunării și să înștiințeze deregătorii, așa că adunarea s'a putut ținea în bună rânduală în sala cea mare comună.

Adunarea a deschis-o dl protopop Lucaș arătând în cuvinte pline de căldură însemnătatea mișcărilor economice.

A vorbit, apoi dl preot Moța în graiu frumos poporal și a arătat, că cărturarii poporului trebuie să poarte deosebită grijă pentru înălțarea în bunăstare a poporului, fiindcă ea este temelia puterii.

Dl Osvadă a dat lămuriri despre felul cum e alcătuită Reuniunea, despre statutele și condițiile de asigurare. Cuvintele D-sale pline de căldură și limpezime, au fost ascultate cu multă băgare de seamă și au fost răsplătite cu un puternic „Să trăiască”.

Dl Tr. Iarca a stăruit în deosebi asupra creșterii vitelor arătând cum vremea aduce îndrumări nouă și în felul de a întrebuința vitele și cum pot plugarii noștri să fie răsplățiți pentru creșterea de vite împreună cu atâta trudă, mai cu prisos.

Adunarea a închis-o dl protopop Lucaș, mulțămind poporului pentru interesul cu care a ascultat pe vorbitori și punându-i la inimă să urmeze povețele auzite. Rap.

Anul-Nou.

Toate popoarele creștine de pe fața pământului încep anul la 1 Ianuarie, adică la săptămână după Crăciun. Turcii și Ovreii și popoarele păgâne încep anul lor la felurite alte zile ale anului. Lucrul e limpede: fie-care popor și-ar putea începe anul la o anumită zi, care-i place lui, păsându-i puțin de ceea-ce fac alte popoare. Ziua, dela care începem a număra un an nou, poate să fie volnică; precum volnică ni să pare a noastră a creștinilor. De ce începem anul la Sf. Vasile, și nu la Sf. Gheorghe, ori la Sf. Dumitru ori la altă sărbătoare mare? Care e pricina, că tocmai, la mijlocul iernei să începem anul și nu la mijlocul verii, la începutul toamnei ori alt când-va?

Ce să știi răspunde la asta! Iată ce:

Din pricina învârtirii pământului și-a felului cum stă el în fața soarelui, nu toate nopțile de peste an sunt asemenea de lungi. Toți știm că iarna sunt zilele scurte, iar nopțile foarte lungi, și dimpotrivă vara nopțile sunt scurte și zilele lungi. Nici zilele nici nopțile nu stau pe loc, ele scad mereu și cresc mereu, așa că tocmai cu cât scade ziua, cu atât crește noaptea, și așa o due ele într'una anul întreg. Sunt ca o cumpănă ce să ridică și cade. Abia apucă să stea bine cumpănite, adică noaptea să fie tot așa de lungă cât ziua, și iarăși încep să ciupească una din cea-laltă.

Ast-fel să întâmplă că în vreme de un an ziua stă bine cumpănită cu noaptea în două restimpuri: odată primăvara, tocmai în ziua celor patru-zeci de Mucenici (9/22. Martie) și odată toamna cu trei zile după Sf. Marie-Mare, sau cu trei zile înainte de ziua Crucii (10/23. Septembrie). Intr'aceste zile, noaptea e dimpotrivă de lungă cu ziua. Aceste răstimpuri să zic ecvinocții; unul dintre ele e începutul primăverii, celalalt începutul toamnei. ~~Și~~ chiar cu mii de ani înaintea noastră, au băgat de seamă acest lucru. Au mai băgat de seamă în care răstimp e ziua cea mai lungă și în care ziua cea mai scurtă. Cea mai lungă zi e la 9/22. Iunie, adică la Sân-Toaderul nostru, iar ziua cea mai scurtă e la 9/22 Decembrie, în ziua Sfintei Ana. Aceste două răstimpuri să numesc solștiții, unul de vară, altul de iarnă; cel dintâiu e începutul verii, al doilea al iernii.

Avem, așa dar, în cursul unui an, patru răstimpuri vrednice de băgat în seamă — patru popasuri ale soarelui — două ecvinocții și două solștiții, cari răspund la cele patru schimbări de vreme ale anului: primăvara, vara, toamna și iarna.

Acum să ne întoarcem la lucrul dintr'început.

Omenii, în afacerile lor cu alți oameni, își numără anii de la o anumită zi, ori-care. D. e. un cambiu (veesel) își începe anul dela ziua iscăririi lui, nu dela 1 Ianuarie. Dar statul în afacerile sale cu particularii, ori popoarele în afacerile lor cu alte popoare, trebuie să aibă o zi statornică dela care să înceapă anul. Care să fie ziua aceea? Nu poate fi o zi oricare, cum o lăsa-o Dumnezeu; ea trebuie să aibă un rost, așa că toți să o știe care e. Ast-fel oamenii s'au învoit să înceapă anul dela un ecvinocțiu ori dela vr'un solștițiu, zic s'au învoit, de și erau siliți să facă așa, căci numai aceste patru zile cad de-odată pentru toți, sunt în deobște cunoscute și ușor de găsit.

Grecii cei vechi și-au început anul dela solștițiu de vară (9 Iunie), adică din ziua în care începe soarele să scapete. La început și Romanii își începeau anii dela solștițiu de vară, dar mai târziu au venit la alt gând și

și-au început anii dela ecvinocțiu de primăvară (9 Martie). Așa, la ei Martie era întâia lună, Aprilie a doua, etc. Septembrie a șaptea, Octombrie a opta, Noiembrie a noua, Decembrie a zecea. De aceea azi nu să potrivească, ca în latinește, numele lunilor cu numărul lor în an, căci bunăoară Septembrie vrea să zică „luna a șaptea“, Octombrie „a opta“. La ei, într'adevăr Septembrie era luna a șaptea, la noi însă e a noua, fiind-că începem anul dela Ianuarie, nu dela Martie ca ei.

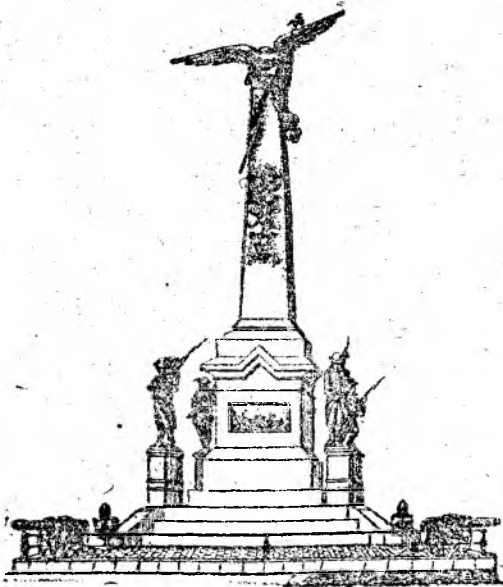
Alte popoare, cari trăiau pe vremea nașterii lui Christos, și mai ales Germanii, își

Statuia lui Mihai-Viteazul.

începeau anul dela solștițiu de iarnă, dela ziua în care soarele începe să se ridice pe cer, și sărbătoreau începutul anului cu mare alaiu, căci ziceau ei „aceasta zi e ziua biruinței soarelui asupra întunecului și a frigului“.

După-ce a început să prindă aripi creștinismul, părinții bisericii au fost siliți să stabilească o zi dela care să se înceapă anul. Să-l înceapă dela Martie, ca Romanii? Popoarele păgâne nu voiau în ruptul capului să se lapede de obiceiul lor; iar părinții Bi-

Monumentul vânătorilor din Ploiești.

sericii, vrând să încreștineze pe păgâni, au trebuit să le lase neatînse obiceiurile, să le mai treacă cu vederea multe de-ale lor. Deci, ca să-i poată face mai primitivi de creștinism, au hotărât ca anul să înceapă în chipul păgânilor, dela 9/22 Decembrie. Dar totuși le era oare-cum silă de acest lucru: să cadă sărbătoarea creștină de-odată cu cea păgână! Au găsit o scăpare. Serbările Anului-Nou la Germanii țineau 9 zile: părinții Bisericii au lăsat pe păgâni să-și serbeze și după încreștinare aceste 9 zile, dar a zecea zi să o serbeze ca An-Nou creștinesc. Și iată de ce An-Nou al creștinilor cade a zecea zi, după solștițiu de iarnă, în loc să cadă chiar la solștițiu.

G. C.

Răsună toaca...

Răsună toaca de utrină
In pacea unei nopți târzii
Și, rînd pe rînd, călc-un opaiț
S'aprinde'n mutele chilii...

De glasul ei tresai pe pernă,
Măicuță tu, cu chip frumos
S'alergi în grabă la altarul
Mântuitorului Christos...

Te văd în colțul vechiu de strand
Cum stai supusă de răstřiști
Și-atîta jale pare scrisă
In ochii tăi curați și triști...

Și cum te'nchini în rugăciune —
Eu mă gândesc înduioșat:
Nemilostiva toacă-a nopții
Ce vis frumos și-a tulburat?...

Oct. Goga.

Din monumentele României.

(Vezi ilustrațiile).

Prin orașele României, dar cu deosebire în București și Iași, sunt ridicate mai multe statuie sau monumente în amintirea unor mari bărbați ai neamului nostru sau spre aducerea aminte de unele întâmplări însemnate din trecut. Vom da câteva din aceste mândre podoabe ale orașelor României în nrul de azi și în cele ce urmează.

Statuia lui Mihai-Viteazul. În București, pe Bulevardul Academiei și în fața universității să ridică statuia falnicului Domn român, *Mihai Vodă Viteazul*, care e întruchipat călare și cu barda sau paloșul de războiu în mână, așa cum apărea el în toiul luptelor sale grele și nesfârșite.

Monumentul vânătorilor din Ploiești. Este ridicat în amintirea vitejiei românești din războiul pentru neatarnare. Vânătorii din Ploiești, trecând Dunărea s'au luptat foarte vitejește, căzând mulți în focul luptelor. Într' amintirea celor căzuți și a vitejiei vânătorilor, cetățenii din Ploiești au ridicat frumosul monument, al cărui chip îl dăm azi.

La polog.

E în zori de zi văratecă, cu adieri de aer proaspăt, cu vetre gălburii pe dealuri din apus. Nici pic de dungă nu se zărește sus; pe coviltirul, sprijinit de ridicături ce țărnu-resc cuprinsul.

Și-i tot cu pace în suflet văzduhul, de un cărd bun de vreme. De teama sfârșeniei „veacului bun“ și de năvala ploilor, țărani s'au iuțit și cu mic cu mare, s'au pus vârtos pe muncă.

Dela sfântul Ilie au curs mereu pe drum Oltenii, puținte la trup și sărăcuți la îmbrăcăminte. Ii vedeai intrând în sat, cete-cete, cu coasele la spinare, libniți de foame și prăpădiți de umblet, par'că ar fi fost niște oști înfrânte în luptă. Cei cu livezi multe se grăbeau să-i arvunească, pe preț mic și fără pomeneală de rachiu ori mâncare bună, cum trebuiau să facă cu oamenii din sat. Zile întregi d'arîndul, au luptat ei cu valorile ierbeii, în arșița soarelui, în bătaia vântului și sub picul ploilor, până au dat lucrul pe seama altora.

Acum întreg satul e în dăra fânului și două brațe prețuesc mult. Se uită toate certurile și datorii vechi și cu bani în mână și câte „alea toate“ se chiamă fetele la polog. Dacă vrei să nu-ți rămâie lucrul balță, trebuie să alergi de cu seara, din casă în casă, să te scoli apoi de dimineață și să fi bun de gură, că de păstratul făgăduelii și de arvuna luată nici vorbă.

Se mai ascund ele, se mai fac bolnave, dar n'au încotro. La bogat să duc de nevoie, la popa de rușine, iar primarul și receptorul le iau cu d'asila. Numai într'un loc merg ele cu drag. Când văd oprindu-se în poartă calul murg, și aud glasul dulce eșit de sub mustața ce abia mijeste, ies ca din fundul pământului și uită cu voe bună, și amenințări și făgădueli și tot. La Niță al Postelnicului par'că e și plata mai mare și mâncarea mai cu tihnă, cu toate că, la dreptul vorbind, nu prea se uită ele la asta. In urma lui răsar ici-colo, de prin curți, ca lumini pe drum de sară, fete multe cu furci, cu greble, pe umerii tot una de arniciu.

Zic una alteia, „mneța“, se adună la elaltă și, când trec pe la porți de fete mari, dau chiote și strigă cât pot:

— „Fă, surată făă! Haide la polog!“ Iar de trec pe dinaintea caselor cu flăcăi tușesc cu toatele și zic în hohot de ris:

— „A hî, neică! Hai cu noi!“

In jurul calului murg, pe drumeacul cotit ce duce spre livezi, urcă ele dealul în cântece duioase de dor și de alean. Și cântecul de dimineață e voios ca și ciripitul pasărilor ce le-așine calea și curge în valuri dese, ca o gărlă ce se abate printre stânci. Flăcâii pocnesc frunze, rup ciucuri de alune și le aruncă fetelor, se ascund pe după tufe, coteorogesc, miaună și latră, — și cu glumele lor fac mai scurtă calea.

Ca o fierbere de flutari sburdă acum prin lumea de flori roiul de fete și băieți, cu smocuri de garofițe la urechi, cu pălăriile într'o parte, cu mers neregulat și cu zimbet pe buzele subțiri. De după „Peatra Dragoslavelor“ să ridică soarele, ca un leneș rezemat pe coate, și cu ochiu-i de foc, uscă roua presărată pa pământ.

Pe petecul de livadă de lângă „Uluc“ se înșiră brazdele de polog, brâne-brâne, aci drepte, aci în ocoale mari. Stăpânul descalecă și arată lucrul ce trebuie de făcut. Pologarii n'asteaptă alt îndemn și, care cum vin, iau în coarnele furcilor câte o brazdă și mi-o întorc spre cuptorul verei. Și în iuțeala întorsului, fetele se cam fac că greșesc și aruncă fânul în capul flăcăilor, de-i fac, drăguții, tot o podoabă de flori.

Puțin, — și greblele își înfig și ele dinții în firele prăjite, le înfrățesc și le măldăresc până le culcă în horituri croite de flăcăi. Și ca să le mai treacă de al urit, să le pară munca mai ușoară și mai scurtă lungă zi de vară, fetele își dreg viersul și se pun să cânte:

„Când treci Badeo pe la noi,

Badeo, Bădișor!

Pune clopote la boi,

Badeo, Bădișor!

Să te-auz dela război

Badeo, Bădișor!“

Și cum cântă sorb cu ochii lor de fete mari, ochii lung căutători ai flăcăilor și neastâmpărul tinereții le îmbrânca să le pună piedecă, să le strice rostul fânului așezat. La rîndul lor flăcâii întorc glumele fetelor, dar știi, așa mai ferit, mai din iuțeală, nu din tot prisosul dărniceii, cum știi ei să le întoarcă.

Numai când se întâmplă să găsească vre-o broască, ori să dea preste niscaiva cuiburi de șoareci pe sub polog mi le joacă ei mai bine, că le fac s'alerge cât văd cu ochii, țipând ca din gură de șarpe.

Deabia sfârșesc un cântec și băieții se roagă pentru altele. Și ele — bune cum sunt din fire și mai ales când e vorba de făcut pe plac flăcăilor — nu se prea lasă mult rugate și cântă merau, lin și tare cât le ține gura:

„Șa plecat neica de Luni

Leano, Leano și iar Leano,
Of!

Mi-a lăsat dorul prin pruni

Leano, Leano!

Și dragostea prin aluni

Leano!“

Și cântă fetele noastre, tot mai cu nădejde și tot mai cu foc, că și frunzele copacilor de pe alături stau par'că neclintite, cuprinse de atâta plăcere; iar florile pe jumătate uscate, — tămâiate de vraja cântecelor, — închid ochii și mor, fără părere de rău, de viața rămasă în urmă. Prin livezile lăturalnice, șirurile de cositori trag cu urechea și le saltă inimile de bucurie, văzând că și munca lor sporește sub imbold de dulce „tra-la-la“, ce le fură mințile, le desmiardă sufletele și le mână brațele în nestire.

Când horiturile-s gata, strânse și grebleate în jur; când să întefește dogoreala soarelui, fete și flăcăi, — în așteptarea uscării pologului, — se prind de mâni și întind o horă de ție mai mare dragul să stai să te uiți. In mijloc doi-trei inși cântă din fluer ori din frunză; iar când se schimbă jocul, câte un drăcșor de fată zice din gură sârbe și brăuri mărunte. Și în mișcări svăpăiate, în tropăituri dese și îndesate, cheltuesc tot prisosul de putere, ce le-a mai rămas din greul muncii muncite.

De pe ghemul auriu, ce se rostogolește pe susul depărtat, se desfășură fire tot mai bogate în căldură. Pe fețele aprinse ale adunătorilor picură borboane de nădușală. Și furcile ridică pele tot mai mici; iar greblele pieptenă din ce în ce mai silnic. D'asupra povârnișului de lângă pădure, sucăcioaea dă un chiot înțiglat, vestind îndrumarea spre conacul d'amiazi. Furci și greble se înfig cu coadele în pământ și zorul înceată într'o clipă. La poalele petecului de livadă un pârăiaș sgotomos curge cu grabă mare printre pietri și flori de ismă. Pologarii îi sar în cale și-i opresc fășiile de apă în palmile făcute pâlnie. Se spală, se răcoresc și se improașcă apoi unii pe alții și rid și gâcăesc, de rid și pădurile și văile toate. Când ajung mai sus, în apropierea surlei, pornesc, așa ca din senin, fără îndemn și fără vorbă, o sârbă mare-mare. In frunte joacă Niță al Postelnicului, târînd după el, pe podișul verde, lanțul de fete și băieți. Cămașa-i cusută în mătăsică și fir de aur, saltă după mlădierile corpului voinic, pe când ochii lui stau ca țintuiți asupra chipului plăviț de fată mare, care îl ține strîns de marginea curelei. Ii Ilenuța lelei Sandei, frumoasa Ilenuța cu părul cum îi mătasa cucuruzului necopt, cu ochii luminoși și albaștri ca seninul cerului. In jocul ei așezat să vede mândria, ce stăpânește pe cea mai frumoasă fată din sat, înaintea căreia nu îndrăznește vre-o alta să se prindă și nici oricărui flăcău îi dă mâna s'o cheme la joc. La aceasta se mai adaugă însă și bucuria ce-i cuprinde sufletul în aceste clipe, când poate juca în toată tihna lângă alesul ei, fără a o scurma la inimă șoaptele babelor depe marginea horei, ciuea fetelor și glumele răutăcioase zise în treacănt de flăcâii dușmănoși. Acum Țică e mare și poate porunci mai mult ca oricând flăcăilor adunați la polog și fetele toate caută să-i între în voe ca unui stăpân bun. Supunerea ce i se arată lui, o simte Ilenuța că trece și asupra-i și de aceea buzele ei trandafirii prind a suride, fruntea i se luminează pășitul se întefește și mâna strânge tot mai tare cureaua. S'a ținut sârba asta mult, până au prins a se muia picioarele și a răguși glasurile în cântatul lung și neîntrerupt. — Că-i așa de bine să joci după o muncă grea în zi de vară, la umbră de paltin, — și nespuse de plăcut să ai lângă tine o ființă scumpă, să simți cum îți tremură inima de fiorii dragostei dintâi.

In ușa surlei îi adastă masă întinsă. Pe-o pânzătură albă de in, bulzi de mămăligă caldă, la mijloc cu brânză topită, plâng de dorul a două mâni lacome. Imi șed toți pe grămejoare de iarbă cosită și cată fiecare să ia bulzul pus în dreptul său. Câte o fată mai slobodă la gură se face că nu-l găsește și, odată cu semnul crucei, întreabă:

„Crez într'unul Dumnezeu...

Care este bulzul meu?“

Rachiul trece din mână în mână, mai în ciocane, mai cu plosca, în tot felul, cum place fiecăruia să bea. Fetele, ca 'n totdeauna mai rușinoase, gustă câte trei-patru inșe dintr'un ciocan; pe când flăcâii îi suflă dintr'o înghițitură în fund și fac să gâlgăe mult plosca la gură, în urări și glume:

„Noroc logofete,

Câți cai pe părete!

Și de dor și drag de fete

Să-ți plesnească haina 'n spete!

Când s'a sfârșit cu bulzii, vine varza cu carne și apoi se așează străchini multe cu zară. In lipăelile dese, lingurile de lemn se mai izbesc așa între ele, cu tot păcatul mare ce-și ia omul asupra-i, când se joacă la masă și cu toată ciuda lelei sucăcioae, care imi stă înfiptă, lângă surlă, ca un par de gard. O, de-ar avea ea putere, mi i-ar pune în frigare și i-ar pârjoli pe foc, de vii! Dar, când stăpânul e la masă, când și el joacă acelaș joe, ce-i mai rămâne ei de făcut, decât să înghiță în sec, tăcând? Dar nici moartă de tot n'olasă, că nu-i firea ei d'asa. Numai mi-i săgeată cu ochii de năpărcă, îi scrie în catastifal inimei și lasă apoi pe ea, că știe cum să-i potrivească la conacul de sara; o să-i facă să îmbrace cu rîndul câte doi-trei pe o lingură.

(Va urma.)

Cătră copaci.

Și spusei către arșar
Dorul meu fără hotar,
Dar el nu m'a înțeles
Ci la trestii m'a trimes.

Și n'ncepui din nou la trestii
Firul jalnic al povestii.
El'e'n freamăt ne n'cetât
Cătră fag m'au îndreptat.

Cu credință și cu drag
Am spus totul cătră fag,
Fagul doar mi-arată calea
La arini să le spun jalea.

Și m'am dus și la arin
Să mi revărs adâncul chin;
M'a trimes la ulmul verde
Freamătu'i să mă dezmerde.

Am pornit încet spre ulmi
Care tremurau din culmi.
La gorun m'au zis să plec
Jalea'n frunza'i să mi-o n'ec.

M'am oprit lângă gorun
Jalea mea ca să i-o spun,
Dar el nu m'a ascultat
Bradu nalt m'a arătat.

Și de drum zdrobit eu cad
La picior verde de brad,
El rămâne nemîșcat
Ș'alt drum nu m'a arătat.

Dar în urmă, de n'ncepui
Doru m'i să 'l spun și lui,
Doru m'i nu l'a ascultat
Nicăeri nu m'a ndreptat.

Și tot codrul de copaci
Imi șopti ntr'un freamăt: „Taci!
„Doru'i mare,—jalea-i multă
„Nimeni însă nu le-ascultă.

N-2.

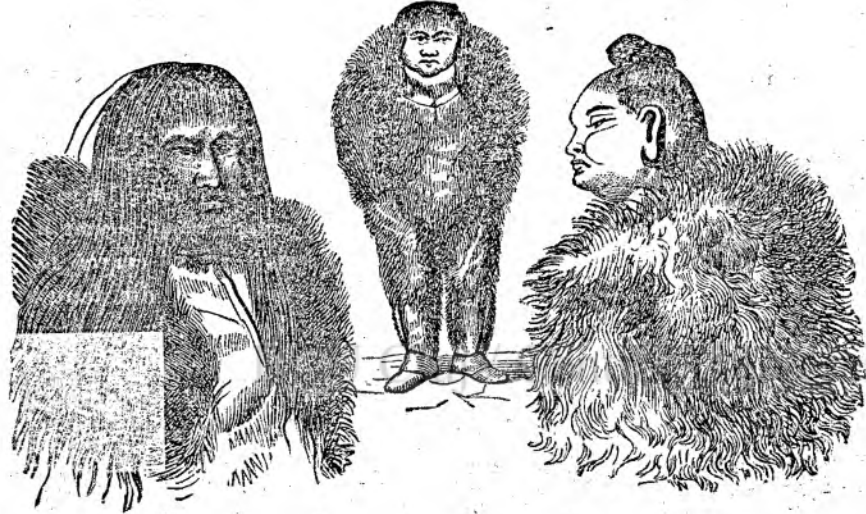
Eschimoșii sau oamenii polari.

În zilele noastre să vorbește mult despre descoperirea polului nordic. Doi călători polari, Cook și Peary își discută întâietatea descoperirii. Fiecare zice, că el e descoperitorul polului. Care are dreptate nu să știe încă, dar să pare, că Cook e un înșelător, care a voit să capete bani pe cuvânt, că el a fost cel dintâiu la polul nordic. Cook la început s'a provocat, ca la martori, la Eschimoși, adevărații oameni cari locuiesc în părțile acele ghețoase ale pământului, zicând că doi inși din acest neam de oameni l-au însoțit până la pol.

Călătorii și vânătorii, cari cutrieră ținuturile ghețoase, dau în calea lor adeseori de Eschimoși. Aceștia primesc bine pe streini și le dau ajutor, căci Eschimoșii deși sălbatici și neșioptiți, nu sunt preste tot, oameni răi.

Iată câteva notițe ce ni le dă Petre S. Aurelian despre acest neam de oameni, cu traiul lor ciudat și cari cresc și trăiesc așa-zicând în gheață:

Dintre toate viețuitoarele nici una nu să poate deda cu clima mai lesne ca omul. Atât plantele cât și animalele au până la oare-care punct, ținuturile lor hotărâte; astfel între ani-

male, mămuța, crocodilul ș. a. nu vor putea nici odată trăi în clima noastră, căci nu pot suferi frigul; între plante vanilia, arborele, care produce cafea, portocalii, lămâii, asemenea nu să vor putea deda cu clima dela noi, căci frigul de earnă-i răpune. Numai omul trăește, fără excepțiune în climatele cele mai calde și în cele mai reci. Nu vorbim de locurile de pe la ecuator, căci acestea sunt locuite de Europeni; dară chiar ținuturile pustii, triste și îngrozitoare, dimprejurul polilor, își au locuitorii lor, și aceștia sunt așa-numiții *Eschimoși*. Cine ar fi putut crede, că să află ființe omenești cari își petrec toată viața lor pe gheață, în frigul, care îngheață suflarea? Și cu toate acestea așa este. Dar mai mult, chiar Francezi, Englezi și alți oameni au trăit ani întregi în aceste regiuni triste: aruncați de naufragiu (sfărmară de năi) pe aceste țărături, au trebuit să trăiască câte doi și trei ani, până ce vr'o naie să-i poată descoperi.

Locuitorii polului, Eschimoșii au fața turtită, lătareată, rotundă și arămiă închisă; nasul mic și turtit mult; ochii mici și codați. Părul lor este negru ca peana corbului, lung și incurcat. Barbă nu au mai de loc; ei numai nește cotori aspri și rari, de culoare neagră și creți, în loc de mustațe și barbă.

Clima cea aspră silește pe Eschimos, ca să se investmânteze cu blane și cu pei de paseri. Ciocarecii cari sunt lungi până la genunchi, sunt de blană. Cămașa și izmenele sunt de pei de rață. Cojocul este de pele de vulpe, cu glugă, care-i acopere tot capul fără de ochi, o parte din obraz și de gură. Mănușele sunt de pele de focă, căptușite cu

pele de căne, ciorapii sunt de aceeași materie. Astfel îmbrăcat Eschimosul samănă mai mult cu un urs, care umblă în doauă picioare, decât cu un om.

Femeile și copiii sunt îmbrăcați tot ca bărbații; femeile își leagă părul de-asupra capului.

Eschimoșii locuiesc în nește colibi sau mai bine zis în nește vizuini făcute din zăpadă; în năuntru paturile sunt așternute cu blăni de urși și de vulpi, cum și cu pei de rațe și de alte paseri. — Mobiliarul unei familii să compune dintr'o sania făcută din oase de animale, din câțiva câni, hamuri de pe de focă, ace sau undrele de oase și un feliu de petri, cari le folosesc ca lampe; în fine din niște lațuri și lănci de oase, cari să întrebuințează la vânat. În cele mai multe colibi să găsește și câte o căldare pentru pregătirea mâncării. Focul îl fac cu grăsime de focă, de morș sau de urs, pe care o pun într'un fel de lampe, de-asupra cărora să atârână căldarea.

Căsătoria există la Eschimoși. În genere tatăl flăcăului caută femeia fiului său; el pune la cale căsătoria cu părinții fetei. Băieții, ca să poată să se însoare, trebuie mai întâi să devină vânători buni.

Singura grijă a acestor sălbatici este, ea să aibă mâncare; odată asigurați, petrec într'o veselie, sunt oamenii cei mai mulțămiiți; rid toată ziua și povestesc la istorii, și mai cu samă istorii, cari să-i facă să rîză. Această veselie, aceasta mulțămire, când omul locuiește în case de zăpadă, departe de ori ce pământ locuit, au surprins pe toți călătorii, cari i-au vizitat

Barbați, femei și copii, tineri și bătrâni, nu pot vorbi mai nici odată fără ca să nu glumească. Nu le poți face o plăcere mai mare decât să le dai de mâncare și să le spui la glume.

Cu toată sălbătăcia lor, Eschimoșii sunt buni și primitori. Doi nenorociți corăbieri, cari scăpaseră dintr'o corăbie înecată, după ce petrecuseră preste doi ani singuri într'o scorbură, trăind ca vai de ei, avură noroc, ca să dea de ei un vânător eschimos. Acești nenorociți, după ce petrecură mai multe zile cu dânsul în scorbură lor, Eschimosul îi luă în sania și-i duse în satul său, adunătură de vr'o 20 de colibe de zăpadă bătută. Locuitorii din sat le eșiră înainte cu neveste, cu copii și câni. De abia să opriră săniile, și femeile cu copii să grămădiră pe lângă dâșii. După ce-i băgară în casă, îi poftiră să șază pe blănilor de urs, cu cari era așternut. Apoi le dete să mănânce și-i îndemna să se culce. Femeile nu știau cum să-i mai îngrijească: ele avură grijă, ca înainte de a se culca corăbierii, să le schimbe încălțăminte ce umedă dându-le cisme uscate.

Când începe să se rupă gheața, Eschimoșii pleacă toți la vânat, căci atunci se gă-

sesc mai mulți morși și focă. Semnul odată dat, toți bărbații își pregătesc saniile și pleacă; acasă rămân numai femeile și copiii. Uneltele lor de vânat sunt: undița, lancea și un fel de lațuri.

Fiecare vânător pândește unde este gheața crepată și așteaptă până ce vr'un morș sau vr'o focă scoate capul afară ca să răsufle, atunci repede lancea, și dacă îl nimerește bine, îl omoară. Bărbații n'au altă ocupațiune decât vânatul și îngrijirea cânilor; tot ce privește din casă, rămâne pe sama femeilor.

Vânatul hotărește locul, unde se așează satele. Eschimoșii îndată ce nu mai găsec vânat, încarcă săniile și pleacă în altă parte. Cu modul acesta satele lor se schimbă dela un loc la altul, ca colibele păstorilor.

Iezerul-mare și Iezerul-mic.

— Legendă. —

În munții Țibinului, la poalele Cindrelului și Frumoasei, în două văi romantice să află ascunse ca nește mărgăritare, două lacuri cristaline: *Iezerul-mare* (1992 m.) și *Iezerul-mic* (2060 m.) Din ele își ia obârșia râul Țibin.

Ciobanii din acești munți povestesc, că Iezerele aceste, din cari se adapă Țibinul, s'au născut din lacrimi, din lacrimile durerii și bănatului, lacrimi de fată mare.

Zice că în acești munți, pe la Frumoasa, trăia odinioară o fată de cioban, mândră și frumoasă, mai frumoasă ca zinele năzdrăvane. Să fi umblat o țară întreagă și nu-i găseai părechea. Ciobanii o desmerdau cu numele de „Frumoasa“ munților.

Dela ea și-a primit muntele acest nume, ce-l are până azi. Tot pe atunci erau pe aici doi ciobani tineri și voinici, drepti ca brazii și viteji fără seamăn. Ei să luau la trântă cu ursul și-l răpuneau în luptă dreaptă și prindeau în fugă căprioarele sprintene. Voinicii flăcăi au îndrăgit fiecare pe Frumoasa, fata însă îi iubea pe amândoi de-opotrivă: ea nu-și putea da inima întreagă nici unuia din ei. Iar când o fată mare iubește doi voinici odată, să știți, că nu e bine, este o pacoste și lucrul n'are să ia sfârșit bun. Așa s'a întâmplat și aci. Cei doi voinici văzură în curând, că așa nu pot trăi, că trebuie să se aleagă într'un fel și se învoiră să hotărască între ei lupta, lupta dreaptă, pe moarte pe viață.

Și într'o frumoasă zi de vară să încăierară la luptă, pe o culme de munte, armat fiecare cu câte-o ghioagă țântuită. Grea le-a fost lupta, și să părea fără de sfârșit, căci fiecare era meșter și la atac și la apărare. Vinele să încordau, sângele țâșnea din răni, dar voinicii nu să dau. De-odată unul să poticni și în clipa următoare să rostogoli de vale cu capul zdrobit de ghioaga protivnicului.

Învingătorul dădu un ohiot de bucurie și plecă în calea Frumoasei, dar n'ajunse departe. Rănilor primite îi secară puterile și în o vale din apropiere își găsi sfârșitul, asemenea tovarășului său.

Când Frumoasa munților găsi pe iubii săi fără suflare, îi jăli și-i plânse mult, zile întregi, nenumărate, pe locul unde li s'a stins viața. Ochii i-au devenit un izvor de lacrimi nesecate și din lacrimile aceste de durere s'au făcut cele două iezere. Și apa lor este și azi curată și limpede, ca lacrima...

Din aceste lacuri, alpine izvoarește *Râul-mare* și *Râul-mic*, cari se împreună din sus de comuna Gura-râului și formează Țibinul.

Silvestru Moldovan.

Vodă împărat.

— Poveste. —

Acu, cică copiii unui om sărac se jucau cu motanul: îl îmbrăcaseră c'o cămăsuță a unei fete, îi făcuseră zgardă la gât, canafi pe la genunchi și pe la coadă, iar de mijloc îi atârâseră potcoave, tinichele și câte și mai câte!

Sătul, motanul plecă în toată lumea.

Ajunse într-o pădure, și-acolo, pesemne întâmplarea îi aduse înaintea o vulpe.

— Da'ncotro, cumătră? îi zise motanul împopoțonat și cam fudul.

Ia pustiul de măritat eumetre dragă. Mai-mai se îmbătrânesc și de găsit pân'acum n'am prea găsit: adecă sunt destui dar vezi, nu poți să iei pe ori și cine... Ei, de pildă pe dumneata...

— Poi chiar nimerită ne-o fost întâl-neala; și eu is vădov, sârmanul de mine, uite-s trei anișori în postul Crăciunului; și eu m'aș însura, dar vezi, nu poți să iei pe ori și cine... Ei, dar de-o pildă pe dumneata...

— Și ce mai multă vorbă! S'au logodit pe loc, la umbra unei tufe, ba au făcut și nunta la zece pași într-o poiană și nici una, nici două, vulpea își luă de mână bărbatul, îl duse în castelul ei și plecă apoi să-și caute de ale casei, ca o vrednică gospodină ce era. Vezi, e altă socoteală când ai grija ta și alta-i când ești cu casă, ba încă la începutul căsniciei.

Și era vulpea fudulă foc!

Pe-o cărăruică se'ntâlni cu lupul, care se'ndeletnicea și el pe vremea aceea cu creșterea oilor.

— Da ce mi te-ai fudulit cumetrișo, de treci așa ca vodă prin lobodă!? Ia vin colea să mai stăm de vorbă ca nește văduvoi ce suntem; a fi, n'a fi, norocul meu, ia să vezi: tot una-i.

(Uitasem să vă spun că și lupului îi murise baba cu patru zile'n urmă).

Cele care le spusei, fost-au vorbele lui.

— Ara, cinstite lupule, d'apoi, ia nu-ți mai grăiască gura așa vorbe că teamă mi-e că te-a auzi bărbatu-meu:

Vodă împărat
In zale îmbrăcat.
Cu sabie legată
Ferecată
La gât spânzurată!

și'n ziua de azi e lesne să dai cinstea pe rușine! Lupul își curmă gândurile la așa veste se auzită, își făcu plecăciunea cuvenită în fața vulpei și, trii-trii, plecă să-și strângă oile, că tocmai s'apropiase vremea mulșorii.

Pleacă și vulpea și iarăș Dumnezeu îi scoase în cale pe moș Martin. Bătrân cum era, mai că ar fi avut și el chef de stat la taifas cu cumătră—vulpe, dacă ea, grăbace cum era, nu i-ar fi dat vestea-povestea care o spusese și lupului.

Ursul și-o făcut cruce cu laba stângă și nedumerit, plecă să se întâlnească cu lupul și mai ales cum îi era și cam cîmotie, să se sfătuească cu el.

— Auziși, măi verișcane, de comedia cu Vodă-impărat? zise ursul cătră lup, care tocmai isprăvisse de dat oile la strungă.

Și la amândoi le bătea inima de credeai că le iese afară din piele, nu altceva.

— Ști ce? porni lupul ca o fire tot-deauna gata de pus la cale, vai, noi moș Martine, mai marii acestui codru lăsat din mila lui Dumnezeu, e lucru de vrednicie s'o îngă-

duim, șederea în împărăția noastră unui venetic?

— Cum venetic, măi nepoate, poi n'auzi că'i Vodă 'mpărat, cu zale și cu sabie și nu știu cu mai ce? Eu din moși-strămoși una ea asta n'am pomenit'o și și-o spun ca la un nepot cuminte: noi să nu ne-o punem în răcă cu el, c'o pățim. Mai bine-ar fi să mergem să-i cunoaștem fața că, dă!...

— Că sfântă ții limba, moșule, grăi lupul; acum văd eu ce'nsemnează mintea la omul bătrân!... Săracu'tata!...

Și mai vorbind ei, câte una-alta, porniră amândoi spre sălașurile vulpii unde sta'n divan Vodă'mpărat.

Lupului, mai viindu-i o leacă de suflet începu iar:

— Dumneata moșule, cum ești ghiduș din naștere și te pricepi la vorbă, să intri întâi la el și să strigi ca la oaste: să trăești Măria Ta; iar eu...

— Taci din gură, nătărăule, iar și-ai dat drumul limbii? Da de unde crezi tu că Vodă'mpărat ne așteaptă cu așa dragoste mare? Eu aș zice mai bine să-i vedem ochișorii neștiuți de nimeni și numai dacă i-am vedea mai așa, ne-am întinde și noi mai departe.

— Așa-i, așa-i, oftă lupul adânc, așa-i! Atunci eu am să mă ascund colo'n bălării, iar dumneata să te sui în copac.

Zis și făcut.

In vremea asta, Vulpea nici nu venise acasă. Motanului i-se urise cu așteptatul și podoabele de pe dânsul mai că-i luase răsufierea.

Soarele dogorea grozav și pe-afară, bondarii și strechiile și cărăbușii și fel de fel de gănganii săltau desigur în slavă cu cântecele lor.

Și așa, Măria Sa, putea să mai stea înăuntru? Să nu-și cunoască el împrejurimile gospodăriei lui, cam a ce miroasă? Vrăbii vin or nu în pomi? Șoricuți sunt ori ba?

Pășea el încet de colo până colo, se uita cu ochii roată de jur împrejur și hai-hai, hai-hai, ajunge lângă bălării.

Lupul scosese botul printre frunze și aștepta ca acu-acu, Măria Sa să-l găsească și să-i întindă palma cu „noroc și sănătate și să mai vie pe la noi“.

Motanul se așeză pe picioarele dinapoi și se uita la un gârgăun care tot bâzăea împreajma nasului de lup.

De-odată par'că-și aduce aminte de când era în sat, când sta singur în casă, când băeții lui stăpănu-so erau duși cu vitele ori cu sania pe deal, își aducea aminte de toate, de toate, cum sta la fereastră pe pernă și soarele bătea cald și câte-o musculiță bâzăea izbindu-se de fereastră și cum el o prindea!... Și fără să-și mai dea samă, »hrășchi!“ cu laba după gârgăunul guraliv. L'a fi prins ori nu, nici Măria Sa nu știe, dar știu atâta că unghiutele lui au intrat adânc în botul lupului.

Lupul plecă nebun; motanul, cu tot zdrăngănitul ărmurelor sale se azvârli, în copac la urs, la bietul moș Martin, care crezându-se într-o mare primejdie, alese pe alta mai mititică: își dădu drumul ca o ciotcă și vai de zilele lui, că dacă pica'n cap, acolo rămânea. Noroc numai atâta avu ursul, că pică'n coadă de și-o frânse, iar mai târziu doftorii i-o tăiară. De atunci nu mai are ursul coadă. Cât despre lup, vai de sufletul lui, c'o spune și morților ce-a pățit; în fuga lui amarnică se izbi de-o rădăcină așa de sănătoasă că-i pocni ceafa.

Tot doftorii cu multe oblojeli și descân-tece l-au scăpat cu zile; dar a rămas cu'nă beteșug, că i-s'a înțepenit gâtul și înțepenit i-a rămas la toții urmașii lui.

Iar de urmele Măriei Sale, mare lucru să fi dat vulpea!...

A fi, n'a fi adevărată istoria asta, eu nu știu, dar știu atâta că și azi, toate jiganiile își scot ochii când văd vre-o mătă prin pădure.

Ion Tănțeș.

FELURIMI

Datine de Anul-nou la popoarele orientale. Aproape toate popoarele lumii serbează Anul-nou, ca și noi, cu veselie. Singur Perșii fac excepție. La Perși Anul-nou e zi de jale. După poruncile legii lor ei să îmbrace în aceasta zi în haine negre și postese.

Celelalte popoare din Resărit serbează foarte vesel și lărmuitor începutul anului. În India să încep sărbătorile în zorile Anului-nou. Preoții bramini salută Anul-nou, apoi scoală pe cei ce dorm încă. Femeile să apucă de dereticat prin casă, șterg și cel din urmă fir de praf, care ar aduce aminte de anul trecut. Înstreinează din culină vasele vechi și iau altele noue. Vasele cele noue joacă un rol însemnat la serbători. Să pune la fiert în ele urez sau lapte și dela fert fac prorocie pentru Anul-nou. Dacă laptele fierbe repede, acesta e semn bun, de noroc; dacă laptele dă în foc sau să creapă vasul, acesta înseamnă nenorocire. Aceia, cari își cearcă norocul în fertul urezului, fac cinste din fertură rudeniilor și pretinilor. Economii de vite dau urez și vacilor cu lapte și le împodobesc capul și coarnele cu cununii de flori.

Chinezii serbează Anul-nou la 25. Ianuarie după călindarul nostru. Chinezul să simte foarte nefericit, dacă Anul-nou îl apucă cu datorie în vre-o boltă, sau la creditor etc. De aceea Chinezul ia împrumut bani dela uzurari, fie și cu camete mari și își plătește creditorii înainte de Anul-nou. Fînd astfel ușurat, își ia rămas bun dela anul vechiu. Rudenii și prietini să întrunesc la masă, pe care este așezat chipul lui Budha și în fața lui mănâncă și benchetuiesc până la 12 ceasuri. Atunci, la începerea noului an, își cearcă norocul. Spre acest scop aprind crengi de cipres (un arborel) și din flacări prorocesc norocul. Dacă prorocia este priincioasă, e veselie mare și în luna dintăiu a anului să lucră puțin. Și diregătoriile pausează și hoții scapă cu pedepse mici sau chiar fără pedepse.

Reclame în cimitir. În America, în patria reclamelor, se folosesc acum și petritele dela morminte pentru a face reclame.

În un cimitir din New-York să găsește o peatră de mormânt cu următoarea inscripție: „În mormântul acesta își va dormi somnul de veci Iames Bolton. De-o camdată el trăește și e conducătorul vechei și vestitei firme de pantofărie I. Bolton & Co. care să află în avenul XV, casa cu nr. 16“.

Pe o altă piatră din apropiere să cetese următoarele:

„Aici odihnește în Domnul Iohn Smith... S'a sinucis cu un revolver-Colt. Revolverele-Colt sunt cele mai bune și se recomandă tuturor acelor, cari voiesc să se sinucidă“.

Ingrijirea holdelor iarna și primăvara.

Stând apa baltă pe holde, le face multă stricăciune, nu numai iarna, ci și primăvara. De aceea tragerea brezelor de scurgere cu prilejul sămănatului este un lucru foarte folositor. Unde aceste n'ar fi trase și apa stă baltă, trebuie să 'i-se dea curs liber, făcând brezele cu ajutorul sapei sau arșului; ear unde brezele s'au înfundat să se desfunde, pentru-ca apa scurgându-se, pământul să se svânte.

După-ce pământul s'a svântat, grăparea, cu o grapă cu colți ascuțiți îi prinde bine holdei. Țărina, ce se formează prin grăpat, ajută înfrățirea grăului. Prin această lucrare toate firele de holdă, ce au fost scoase de îngheț, se pun ear' în atingere cu pământul, care se rărește și aerul pătrunde cu înlesnire la rădăcini.

De o grăpare în regulă nimeni să nu se ferească; ci după ea să 'i-se pară, că pământul a fost sămănat din nou. În scurt timp se va vedea, că această lucrare este foarte folositoare, mai cu seamă făcându-o pe timp frumos și cald.

În loc de grăpare unii tăvălugesc pământul, ear' alții îl sapă pintre rinduri cu prașitoarea anume spre acest sfârșit.

Cu acest prilej se seamănă și trifoiul printre grâu, dându-se întâiu sămânța și apoi grăpându-se.

Câte-odată holda este atât de slabă în primăvară, încât economul trebuie să stee mult pe gânduri, dacă nu cumva ar fi mai cu cale să o are, sămănând altă plantă. Dar' adesea și numai scurt timp priincios în Aprilie îndreptează răul, precum timpul umed și rece din Martie și Aprilie poate să facă mult rău sămănturilor, ce de altfel au iernat bine.

Holdelor, ce au iernat rău, li-se poate ajuta împrăștiind peste ele gunoii bine dospit și mărunț. Bun e și compostul și nitratul de Chili. Din acest din urmă se dă primăvara 100—150 chgr. la hectar. Gunoirea holdelor în timpul primăverii ajută mult și holdelor stricate de musca de Hessa și alte insecte. Gunoii le face de se înfrățesc și se împuteresc.

Pășunatul holdelor bine dezvoltate uneori ajută, de alt-ori strică. Aceasta atirna delă mai multe împrejurări, s. p. delă animalele, cari pasc, delă timp ș. a. Vitele mari fac urme afunde, îndeosebi în pământul

moale, unde holda de regulă pier. Oile sânt mai potrivite spre acest sfârșit.

Dar' și ele numai să răteze virful holdei, nelăsându-se a paște îndelungat într' un loc și nu mai cu seamă unde holda este mai crudă și pe timp moale.

Să muncim!

Multe și diferite sunt mijloacele de trai ale omenirei.

Sunt oameni, cu diferite ocupațiuni, a căror muncă mai grea ori mai ușoară, nici în parte nu li-e răsplătită.

Sunt însă și de aceia, favoriți de soartă, cari pentru puțină muncă să bucură de mare răsplată.

Fie răsplătită, fie nerăsplătită, munca omului îi servește spre cinste, dacă își isprăvește cu dragoste, cu zel și cu bună-voire lucrul și slujba la care s'a pus.

Din contră, e rușine și păcat pentru fie-care, dacă nu-și împlinește cu scumpătate lucrul și slujba după care trăește.

Toți deregătorii: delă ministru până la străjarul satului, și toți neguțatorii și meșteșugarii, așteaptă cele de lipsă pentru traiul vieții delă clasa cea mai de jos a poporului: „Dela muncitorul de pământ“, delă „țaran“ econom, sătean.

Dacă toți, afară de lucrătorul de pământ, își îndeplinesc ori nu, cu scumpătate lucrurile lor, — puțin, sau în unele, casuri chiar de loc nu suferă omenimea. — Dacă economii însă nu pot sau nu voesc să-și îndeplinească la timp lucrurile lor economice, au să sufere atât ei, cât și cei ce trăiesc din sudoarea lor.

În timpurile mai vechi, chiar și unii Domni și deregători, (d. e. la Romani) pentru ca să aibă pâne, trebuiau să țină de coarnele plugului. Și aceasta din motivul că slujbele oamenilor nu erau așa multe și așa împărțite ca în ziua de astăzi. În timpul de față însă deregătorii își văd numai de lucrurile lor, și economii de altă parte de-ale lor.

Pentru ori-care om e rușine, dacă nu-și împlinește cu scumpătate munca sa; dar mai rușine și mare pagubă e pentru econom, dacă nu-și împlinește la timp lucrurile sale economice.

În sânul poporului nostru delă sate să află oameni mai cu stare, ori mai săraci, cari pe lângă economie mai îndeplinesc și câte-o slujbă în comună, fără de care comuna nu poate fi (d. e. primar, jude etc.)

Slujbele acestea nu numai că nu aduc papubă, ci din contră aduc ceva folos, dacă le poartă fie-care cu cinste și cu cumpăt. La unii însă, prin necumpăt, nu numai că nu li-au adus folos, ci din contră li-au făcut pagube; i-au învrăjbit cu poporul; ba în cele din urmă pe lângă că s'au stricat moralicește, și-au mai nefericit și familiile, risipindu-și moșiile, multe puține câte le-au avut. Și acestea toate, fiind-oă cu încetul s'au retras delă muncă și s'au lăsat stăpâniți de lene și de patima beției.

Nu rare ori dăm prin sate de câte un om cu gârgăuni în cap, că îndată ce apucă în vre-o deregătorie la comună, nu-l mai vezi muncind la hotar, deși slujba lui nu-i aduce la o săptămână cât pierde într'o zi, în care nu lucrează; ba și după ce s'a lăsat de slujbă i-e rușine să muncească, ci mai bine își lasă părăginită moșia ori să bagă în datorii ca să-și lucreze pământul cu alții. Aceasta e destul de rău, căci noi cu toții trebuie să muncim, fie-care în felul său.

Omul muncitor așteaptă mai cu dor și mai cu drag sosirea și schimbarea anotimpurilor, care îl înveselește privind roadele îmbelșugate din truda mânilor sale eșite.

Munca este isvor de bogăție, isvor de putere, de sănătate și mijloc sigur de fericire și neatârnavare.

Să muncim dar fie-care la locul său, căci răsplata muncii este tihna și bucuria sufletului. I. B.

SFATURI.

Ingrijirea copitei. Din pricina, că copita e prea uscată sau prea moale, se nase o mulțime de rele. Intre aceste se numără plensirea cu prilejul potcovitului, dacă ea a fost prea uscată, și turtirea ei, dacă a fost prea moale.

Uscarea copitei se întâmplă când caii sunt ținuti în grajduri zvântate și n'au prilej ca aceea să li-se moaie. Spre acest sfârșit se recomandă, ca copitele cailor să se învăluie în zdrențe și aceste să se ude din timp în timp, ca să-și poată trage umezeala de lipsă. Unii economi, ai căror cai petrec în grajduri uscate, spală copitele în fiecare zi cu o zdreanță muiată în apă și poartă de grije, ca caii lor să se miște îndestul pe afară, unde copita își primește umezeala de lipsă.

Din contră copitele tare aplicate spre înmuiare trebuie să fie păzite de jilăveală; spre acest sfârșit se ung cu unsoare subțire sau oleu, cari împedecă tragerea apei în ele.

Cârpește de vezi stele verzi.

Un soldat răgută întreabă pe un altul vechiu: — Ia ascultă soațe, mie mi s'a rupt căpe-neagul, nu cumva știi pe vre-un soldat, care știe croitoria să mi-l cârpească. Il plătesc bine, nu degiaba!

— Știu unul, răspuse soldatul cel vechiu.

— Mi-ai face tare bine să-mi spui care este.

— Cum nu. — Este domn căprar Georgică, care îți cârpește câte-o palmă de vezi tot stele verzi!...

Capul Negrului.

Se știe că în America sunt dese certe și chiar bătăi între Negri și Albi. Tribunalele judecă adesea procese de asemenea fel.

Intr'o zi un Alb, fu împrorocuat de un Negru că i-a dat în cap cu o tigia.

— Vei plăti atâția dolari pedeapsă și atâția dolari despăgubire... Putea-i să-l omori... zice judecătorul.

— Nu, dle judecător, Negrii au capul tare.

— Așa e, se resgândi judecătorul. Dacă loviturile au fost așa cum zici, ar fi trebuit să ai vre-o rană la cap și nu văd nimic.

— Al dracului, am știut — mormăia maistorul, ian să văd ce scrie.

Rupe plicul și pe dosul socotelei cetește:

Nu să poate publica! Manuscrisul să restituie-eseptional autorului, pentru a-l putea prezenta în altă redacție! N.N., redactor.

Croitorul, spre mirarea ucenicului, rise una bună și lăsă cu plata pe bietul gazetar pentru timpuri mai bune.

Țiganul la spovedanie.

Sedea dada 'n fundul cortului,

Alb, ca peana corbului;

Cu... mâna seria,

Cu... gura cetia,

Și la Țigani poruncia:

— Spovedi-te măi Țigane!

— Spovedi-m'oi dragă doamne.

— Patru posturi într'un an!

— Patru pipe de duhan.

— Două zile 'n săptămână!

— Două pite albe 'n mână.

— Lăpădatea-i de Satană?

— Mămăligă cu tocană!

— Impreunata-i cu Hristos?

— Mămăligă, lapte gros.

VESELIA

— Foita glumeață a „Foi Poporului“. —

Nu să poate publica.

Cazul s'a întâmplat cu un gazetar. Gazetarul era dator cu o sumă frumusică la un croitor. Intr'o bună dimineață, când gazetarul toemai tielua un articol, întră în redacție un ucenic și-i predă socoteala delă — croitor. La sfârșitul socotelei stătea scris, că dacă nu plătește îndată, va fi împrorocuat. Bani... tufă! Ce e de făcut? Gazetarul să scarpină după ureche, să gândește puțin și-și zice în sine:

— Bani n'am, să fac pe croitorul meu baremi să ridă, va fi poate mai îngăduitor...

Ia socoteala, serie pe dos ceva, o pune într'un plic și o dă ucenicului.

— Adus-ai bani? Intreabă croitorul pe ucenic, când acesta sosi acasă.

— Nu mi-a dat bani, dle maistor, dar delă gazeta a scris ceva pe dosul socotelei.

Aerizarea coșnițelor de albine peste iarnă. În timpul iernei locuința albinelor nu trebuie să aibă altă deschizătură, decât urdinișul și aerizarea să se întâmple numai prin acesta cu ajutorul vântului, care albinele îl fac cu aripile. Sunt coșnițe, a căror deschizătură pentru aerizare este făcută în partea din sus a coșniței și se susține, că în aceste albinele ar ierna foarte bine. Cauza ar fi, că, precum se știe, aerul cel rău se ridică totdeauna în sus, și având pe unde să ese, nu stă adunat în vârful coșniței făcând rău albinelor. La alte coșnițe urdinișul de jos are întâietate, pentru că coșnița se poate ourăși mai ușor de albine moarte și alte murdării, decât acolo unde el este în partea din sus.

NOUTĂȚI

Dozim tuturor celorților și oprimitoților „Foi Poporului” Un-nou cu bine și fericire!

Numeri de probă din „Foaia Poporului” trimitem la cerere ori și cui. Ne rugăm de adresă exactă.

Facem totodată cunoscut, că la toți noii abonați, îndată după trimiterea prețului de abonament, li-se expediază un Că-lindar de părete pe 1910, care s'a dat ca Dar de Crăciun abonaților de până acum.

Congrua preoțimii gr.-cat. „Unirea” în nrul său de Crăciun vestește, că Preaveneratul Ordinariat din Blaj a fost avizat de expedarea congruei preoțești pe jumătatea a doua a anului 1909, în suma de 271.881 cor. 50 bani.

Aniversarea morții lui Creangă. La 31 Decembrie 1909 s'au împlinit 20 de ani dela moartea lui Ion Creangă. Născut la 1 Martie 1837, marele povestitor popular moare la 31 Decembrie 1889 în vârstă de 52 de ani, adică încă în putere, când să puteau aștepta și alte scrieri dela pana-i ageră și românească.

Cu prilejul acestei triste amintiri revista „Ion Creangă”, care apare de doi ani în Bârlad, a scos un număr închinat memoriei autorului „Amintirilor” și lui „Harap Alb” și celorlalte iscusite povești și anecdote. Nu e numai atât, e vorba să se adune un fond pentru a să ridica un bust lui Ion Creangă. Aceasta ar fi în adevăr o faptă verednică și românească.

Fapte nobile. Ni-se scriu următoarele: Postul primar și episcop din Răhău Ioan Avam și soția sa Antonie născ. Secesș au cumpărat 2 sfetnice mari înaintea altarului cu 120 cor.

— Domnule judecător, răspune Negrul, nu vă uitați la capul meu, uitați-vă la tigaie și o veți vedea că e prăpădită!

Cine vorbește aici grecește?

Scriitorul din București Gheorghe Sion era un fanatic al graiului românesc. Trăia în epoca renașterii limbei românești și ura pe Greci din toată puterea sufletului său. Devenise credință pentru dânsul, că toată nefericirea Terii Românești provine numai și numai dela Greci.

În București, întâmplător venind din Iași, Sion a mers la teatru. Trupa Millo juca pe lângă casă plină: „Chiriția în voiaj”.

Lojele erau pline de grecotei cari vorbiau dulcea lor limbă dela „patrida”.

Sion turba. S'a stăpânit însă.

Dar în decursul piezei se întâmplă că un cățeluș rătăcit în teatru începu să hăune. Sion care ședea în șirul prim parter, se ridică din jilț și în liniștea mare întorcându-se îndărăt întrebă cu voce puternică:

— Cine vorbește aici grecește??

O liniște de mormânt se pogori preste public.

Au reparat un policadru cu 24 cor. Au cumpărat patru candelă de argint la frontul altarului cu 64 cor. Au donat de: „Eclesia” un pământ în preț de 160 cor. și au cumpărat pe seama bisericii din Răhău 10 acțiuni dela institutul „Sebeșana” din Sassebeș cu 1100 cor. total 1468 cor. Răhău 22 Dec. 1909 st. v. — Ioan Floca, paroch.

Nu uitați a abona „Foaia Poporului” pe 1910, fiind întrași în noul an și a o lăși între prietini și cunoscuți. Rugăm pe toți abonații noștri să binevoiască fiecare a câștiga încă câte un abonat, nou, ca să putem face tot mai multe îmbunătățiri la foaie. Osteneala ce le-o cerem să va recompensa prin buneșă și cuprinsul tot mai interesant al foaiiei.

Director al băncii naționale. Din București să vestește, că dl C. Cioran va fi numit director al băncii naționale a României, cu 1. Ian. c. v. Dl Cioran este de origine ardelean din Rășinari.

Alegere de preot. Duminecă, în 2. Ian. n. c. a fost ales preot în comuna Vâlcele (Elöpatak) dl Virgil Nistor din Arpătac, cu majoritate absolută de voturi.

Noul episcop al Caransebeșului. „Kel. Ért.” vestește, că I. P. S. S. mitropolitul Meșianu a trimis ministrului cultelor actele cu privire la alegerea lui Miron Cristea, ca episcop al Caransebeșului. Întărirea noului episcop nu va avea loc, probabil, decât după schimbarea guvernului, și respective numirea noului ministru de culte.

Alegere de învățător în Mediaș. Ni să scrie, că Duminecă în 2 Ianuarie n. c. a fost ales de învățător la școala rom. gr.-or. din Mediaș cu unanimitate de voturi, dl Virgiliu Imbăruș, de origine din Sibiu.

O nouă societate de lectură. Românii din Răhău, doritori de înaintare în cultură, au întemeiat, dupăcum ni să scrie, o societate de lectură (de cetire).

Averea prințului Nic. Ghica. Foile din București scriu următoarea istorie ciudată: Poliția din Iași a ținut zilele trecute perchișiție domiciliară (căutare) la țărâna Elena Grădinar. Cu acest prilej sau găsit mai multe lăzi pecetluite pe cari deschizându-le au aflat în ele diamante, aur și argint, în valoare de câteva milioane. Țărâna fiind arestată a spus la poliție, că lăzile acelea au ajuns în casa ei acum vre-o douăzeci și cinci de ani. Fata ei, care a murit acum un an, a fost în slujbă la prințul Ghica prin anii 1870 și când acesta a murit în urma unei operații la ochi, fata ei a adus acasă cu ea mai multe lăzi pecetluite, pe cari de atunci le-a păstrat la sine.

Pentru învățători. În unele cărți școlare de geografie stă, că la Turda este preste Arieș un pod acoperit, de construcție veche, pe arc din bârne etc. Învățătorii să ia la cunoștință, că podul acesta a fost dărâmat total și alăturarea de el s'a făcut un pod modern de fer.

Târg de vite de prăsilă. Al XXI-lea târg de vite cornute de prăsilă periodic, subvenționat de stat și de comitat să va ținea în Sibiu în 30 și 31 Martie 1910, și va fi împreunat cu împărțirea de premii și diplome de laudă.

Comune mari. Comunele mici Șinca veche și Șinca nouă din comit. Făgărașului, în urma îngăduinței date de ministerul de interne, au fost declarate comune mari.

Pentru fondul de înzestrare al fetelor sărace, creat de „Reuniunea sodalilor români” din Sibiu, a dăruit dl Moise Dejenar din Lompalanca (Bulgaria) 5 cor. Bani s'au trimis prin redacția „Foi Poporului”.

A patra jertfă a zburatului. Un francez, cu numele Delagrange, vestit zburător cu mașina, s'a nenorocit zilele trecute. Delagrange a zburat cu mașina sa la orașul Bordeaux, dar prins de furtună, care-i răsturnă mașina, căzu cu capul în jos dela o înălțime de 12 metri, își rupse șelele, și capul i-se făcu bucăți. Își dete la moment sufletul.

Delagrange este a patra jertfă a încercărilor de zburat, în decurs de 4 luni. Cel dintâiu a fost Lefebre în 6 Sept. Al doilea

căpitanul Terder și al treilea Fernandez, care a murit lângă Cannes, și acum al patrulea Delagrange. Toți aceștia s'au nenorocit prin aceea, că li s'au stricat sus în aer mașinile.

Blieriot, care cum știm, a zburat și la București, făcând un zbor la Constantinopol, a căzut și el cu aeroplanul său, dar n'a murit, ci a fost numai rănit.

Nenorocire. Luni, în 20 Dec. tr. trăiești economi din comuna Nicula au plecat la America. Femeile lor i-au petrecut la gara din apropiere. Dupăce au plecat, cele trei femei reîntorcându-se, în societatea unui cioban, acesta a aflat un pachet cu praf de pușcă. Fiind ele curioase, au stărut ca ciobanul să desfăcă pachetul. Ciobanul l-a desfăcut, dar spre nenorocire a aprins în urmă un chibrit ca să-și aprinză țigara. În clipa aceasta a urmat o detunătură focul, li-a sărit femeilor în obraz și li-au ars cumplit. A fost norocul că nește oameni cari au observat nenorocirea au alergat să le stângă hainele, cari luară asemenea foc, altfel ardeau de vii.

Palat regal ars. Palatul regal din Atena (Grecia) a căzut pradă flacărilor, în o sără. din săptămâna trecută. S'au nimicit total saltele dela mijlocul zidirii, cu multe obiecte de mare preț. Focul s'a iscat din nebăgare de samă. Familia regală nu să afla în palat, fiind strămutată cu locuința în o vilă.

Reuniunea de înmormântare a districtului protopopesc gr.-cat. al Sibiului își ține adunarea generală în 30 Ianuarie st. n. c. în școala română gr.-cat. din Sibiu.

O biserică românească arsă. Biserica românească din comuna Dorgoș (lângă Lipova) a căzut pradă flacărilor săptămâna trecută, în urma unei împrejurări fatale. Focul s'a iscat în chipul următor: Dela para flăcării a candelăi, din fața iconostasului, cununile ce erau agățate deasupra ușei împărătești, au luat flăcări și focul s'a prelin de-alungul zidurilor, cuprinzând întreg interiorul bisericii și răzbind în curând și la coperiș. Biserica a arătoată, dimpreună cu toate obiectele din ea, căci focul s'a întins atât de repede încât nici vorbă nu mai putea fi să fie stâns. Paguba trece preste 3000 de coroane. Ea va fi restituită comunei bisericăști, căci biserica din r. rocire a fost asigurată.

Din suferințele învățătorilor noștri. Ceterim în foile ungurești, că ministrul de culte a pornit cercetare disciplinară contra învățătorilor Ilie Câmpean din Agârbiciu (l. Mediaș) și Vasile Munteanu din Hașfalău, pentru că n'au propus cu succes limba maghiară în școalele lor.

Căzut în fântână. Economul Șabu din Keresztes ducea la adăpat trei mânzi ai lui. Când s'a plecat să apuce vadră, un mânz l-a lovit cu piciorul. Omul perzând echilibrul, a căzut în fântână unde s'a înecat.

O firmă de aici premiată. Firma din Sibiu *Samuil Rubinstein*, (ulița Gușterii) existentă din anul 1853, a fost premiată și distinsă la expozițiile din Paris și Brusela din anul 1909, cu medalia de aur Grand Prix și crucea de onoare.

Un foc mare a fost Luni noaptea în București, pe la miezul nopții. A ars moara Stancovici de pe șoseaua Bonaparte. Cum moara a fost mare, cu mai multe caturi și fiind multă făină și grâu în ea, focul a fost grozav. Moara a ars total, nerămâind decât păreții. Paguba este peste un milion Cor.

Burdia — reales. Din Caransebeș să vestește, că la alegerea de președinte, pe 6 ani, la comunitatea de avere a fondurilor grănițerești din Bănat, a fost reales dl Constantin Burdia. Da, acum încă s'a putut, dar cu noile schimbări de guvern suflă vânt trist dela Budapesta pentru dl Burdia, vânt a la Iakabffy. Să pare că dlui Burdia îi vor sări perinele moi, ca Țiganului din poveste.

Revoluționar espulzat. Săptămâna trecută poliția de graniță din Sibiu a espulzat din Sibiu pe un revoluționar grec, cu numele Ladopelos. Din scrisorile găsite la el s'a constatat, că Ladopelos stă în legătură cu revoluționari din Zürich și Petersburg și probabil e membru al comitetului revoluționar macedonean. El a fost trimis de aici în Grecia. Ce a căutat pe la noi, nu să știe.

Fumatul e oprit! Congregația comitatului Bistrița-Năsăud a adus o hotărâre prin care băeților supt 15 ani li s'a oprit fumatul! Cei cari vând țabac ori chibrituri băeților supt 15 ani, să pedepsesc până la 100 cor. N'ar strica ca în toate comitatele să s'aducă astfel de hotărâri.

O hoție uriașă. Din trenul care umblă între Arad—Deva s'a furat din vagonul postal 80 000 coroane, plata muncitorilor dela căile ferate pe o lună. La Arad s'au pus banii în o cassettă de fer. La Piski a ajuns casetta cei-i drept, dar fără bani. Să caută acum hoțul.

Banca „Jiana“ din Petroșeni, despre care să zvoniau mai deunăzi fel și fel de știri răutăcioase, în adunarea gen. extraordinară din 21 Decembrie a hotărât lichidarea și banca „Ardeleana“ din Orăștie a înființat în Petroșeni o filială, care a preluat toate afacerile fostei bănci „Jiana“.

La fondul „Victor și Eugenia Tordășianu“ pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor români din Sibiu, din prilejul botezului fiului croitorului Ioan Petrașcu, s'au făcut următoarele daruri: nașii Sever Șilca, director școl. (Săcădate) și soția sa Rosalia, 2 cor., Nicolae Tihirel, croitor și soția sa Victoria, 1 cor., Petru Moga, franzelar și soția sa Maria n. Grecu, 2 cor., Ioan Petrașcu și Elisaveta n. Podea 1 cor., 50 bani și nou născutul Sever Petrașcu, 50 bani.

Viriliștii români din comitatul Turdariaș sunt următorii: 1. Dr. Zosim Chirtop, avocat; 2. Coman Șogan, proprietar; 3. Emil Cormoș-Alexandrescu, proprietar; 4. Ioan Rusu proprietar; 5. Vasile Suciuc, preot și proprietar; 6. Nicolae Solomon, protopop și proprietar; 7. Ioan Catona, proprietar; 8. Dr. Gheorghe Popescu, avocat; 9. Mariu Elekes proprietar; 10. Grigorie Pop, proprietar; 11. Ion Dăncilă, proprietar; 12. Ioan Boer, preot și proprietar; 13. Bucur Șogan, proprietar; 14. Maxim Teban, econom și 15. Laurențiu Bozac, proprietar.

Este mic acest număr în un comitat unde nrul Românilor este 80%, dar tot așa stăm și cu viriliștii aleși. Intre 138. viriliști aleși abia 10—15 sunt Români. Fruntașii din părțile acele dorm, să vede, somnul nepăsării.

Un pungas român. Alexandru Lupașcu din România este un pungas, care umblând prin străinătate, în legătură cu iubita sa Jeaneta Mihălescu, a furat acum doi ani între altele o mare mulțime de giuvaere din Berlin. Pentru acest furt el a fost osândit acum la Berlin, la 3 ani închisoare.

Lupașcu fusese prins îndată după furt la Cernăuți. El a fost mai întâi condamnat acolo la un an jumătate închisoare pentru furturi săvârșite în Austria, apoi a fost predat Germaniei.

Alexandru Lupașcu se trage dintr'o familie bună boerească din Botoșani. Tatăl său a fost căpitan în armata română. Încă de mic copil, Alexandru Lupașcu și-a arătat apucăturile cele rele, pentru cari a fost eliminat din liceul din Botoșani. Și-a început apoi cariera de pungas în România, și a suferit mai multe condamnări acolo. Apoi și-a strămutat terenul de activitate în străinătate, mai întâi la Cairo în Egipt, apoi în Austria și Germania. Deși încă tânăr, abia are 27 de ani, el a făcut până acum 3—4 ani de închisoare.

La darurile de Crăciun ce s'au împărțit de „Reuniunea sodalilor Români din Sibiu“ cu prilejul Nașterii Domnului au mai dăruit: Ioan Sociu, revizor 1 cor.; dna Ana Dr. Marienescu n. Brote, 4 cor.; dna Malvina Verzariu n. Șocandăr, 1 cor.; dna Emilia Dr. Rusu n. Rațiu: 2 cămășuțe și 4 pantaloni și o brasieră pentru băieți. F. Baumann, comerciant stofă pentru o haină. Un anonim o păreche de cisme și o păreche pantaloni. Dna Ana Dr. Moga, 2 jachete, o bluză și 4 pălării.

Coroane eterne. Domnul Ioan Stan Herța și soția din Cenade, au donat bisericii gr. ort. de acolo 10 cor. și bisericii gr. cat. române tot 10 coroane pentru procurarea de cărți pe seama școlărilor săraci, în loc de cunună vestejitoare pe sicriul mult regretatului lor fiu Ioan.

Cazuri de moarte. Direcțiunea institutului de credit și economii „Coroana“ din Bistrița, aduce cu durere la cunoștință trecerea la cele eterne a unuia dintre fondatorii săi, viceprezident al direcțiunei sale Mihail Făgărășan, paroch în Tăure și protopop al tractului Becleanului, membru în numeroase corporațiuni și societăți culturale, întâmplată Duminecă în 2 Ianuarie st. n. 1910, în etate de 76 ani. Model de muncă, de cumpăt, de solidaritate, de cinste, de credință. — Direcțiunea.

— Pătruși de adâncă durere și întristare, aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, prietinelor și cunoșcuților trecerea din viață a mult iubitului soț, tată și moș Samoilă Silivestru, proprietar în Roșia-săsească, care în etate de 61 ani, după lungi și grele suferințe Mercuri în 4 Ianuarie st. n., la oarele 4 d. a., și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat spre vecinică odihnă Vineri în 7 Ianuarie în cimiterul din Roșia. Sofia Silivestru n. Cheșcu, soție Ioan, Samoilă și Maria fii, Letiția Silivestru nepoată.

— Subscrișii cu inima zdrobită de durere aducem la cunoștință rudeniilor, prietinelor și cunoșcuților încetarea din viață a prea iubitei noastre soții, respective mamă, fică și soră Maria C. Gligor născ. Voicu, întâmplată Duminecă în 10 Ianuarie st. n. a. c., la 2¹/₂ ore d. a., în etate de 40 ani. Rămășițele pământești ale scumpei noastre adormite în Domnul s'au așezat spre odihna vecinică, în cimiterul bisericii gr.-cat. din Gurariului, Marți în 12 Ianuarie n. c. Coman Gligor inv. penz. soț, Valer și Ionel fii, Maria Voicu mamă, Ioan Voicu căp. c. și r., frate.

Eschimoșii. În legătură cu descrierea Eschimoșilor, ce o dăm în partea literară a numărului de azi, dăm aci știrea, ce vine din Copenhaga privitoare la Cook. Cauza, că nu să știe unde să află Cook, este, că el s'ar fi dus să caute pe Eschimoșii, cu cari a fost la polul nordic și în a căror grije și-a lăsat documentele. Soția lui Cook a sosit la Copenhaga.

Eschimoșii locuiesc numai înspre polul nordic al pământului, pe când ținuturile dela polul sudic al pământului, cari sunt tot așa de ghețoase, sunt cu totul pustii, nelocuite de oameni.

Americanii au plănuit acum să se colonizeze ținuturile din apropierea polului sudic cu Eschimoși din Groenlanda. De o cam dată să vor așeza vre-o șase familii, cu câinii trebuitori. Hrană ar avea din belșug, căci sunt pinguini (pasări de gheață) și foc. S'ar lua tot odată măsurii ca Eschimoșii să nu stârpească vânatul.

Eschimoșii ar fi prețioși nu numai pentru cercetarea acelor ținuturi, dar și pentru exploatarea bogățiilor minerale, ce le-a descoperit de curând cercetătorul polului sudic, căpitanul Shackleton.

Teatru. Dintre piezele din zilele aceste amintim comedia: Buridans Esel, în 3 acte, jucată Duminecă sara, ca novitate, cu succes deosebit. Asemenea a avut succes escelent opereta: Die geschiedene Frau, dată Luni sara, Deși ea Luni a fost reprezentată a 7 oară, teatrul a fost tixit de public. Mercuri s'a dat a opta oară opereta: Der fidele Bauer, iar Joi s'a dat în beneficiul dlui Leo Strassberg: opereta Ein Walzertraum.

În pregătire sunt mai multe pieze noue.

Poate fi fericit acela, care are, stomach stricat? Omul bolnav de stomach, fie în cele mai bune condiții ale vieții, nu să poate simți fericit. Acela care suferă de lipsa de apetit, durere de stomach și de cele ce urmează de aci: insomnie, durere de cap, greață, lipsa de sânge și zgârciuri, pentru acela nu există bucurii. Este un adevărat noroc, că în contra acestui rău lățit, dispunem deja 30 de ani de un leac, care are efect repede și radical contra ori cărei boale de stomach și ori cărei funcțiuni neregulate a stomachului. Acest leac sunt picurii de stomach de Brădy, cari să capătă în fiecare farmacie, sticla cu 80 fileri.

Uneori mai dăm de părerea de moda veche, că medicina, ca să aibă efect, trebuie să fie rea. Azi lumea e de altă părere și așa avem d. e. în Emulsiunea Scott puterea vindecătoare deplină a uleiului de pește fără desavantagiile sale. Emulsiunea Scott are gust plăcut, e ușor de mistuit și o adevărată binecuvântare pentru copii și oameni slabi. Emulsiunea Scott să capătă în toate farmaciile.

Producțiuni și petreceri.

IN SIBIU.

— *Reprezentafia teatrală a Reuniunii sodalilor români.* —

Vineri, în 1-a zi de Crăciun s'a dat în teatrul orașănesc din Sibiu reprezentafia anunțată a „Reuniunii sodalilor rom.“ cu bună reușită. S'au jucat doue comedii: „Pribegii“ în 2 acte, localizată de Seb. Stanca și „Balul mortului“ de V. A. Urechia. Cea dintăiu are subiectul din viața meseriașilor. Trei calfe de meserie: Clei, măsar (dl. Is. Marcovici) Talpoș, calfa de pantofar (dl. Dumitru Axente) și Fîru croitor (dl. R. P. Barcianu) în pribegia lor să întâlnească în un birt sătesc (birtaș dl. St. Duca, fata birtașului dna Mărioara Duca), fac cunoștință, își povestesc pățaniile din viață, își deplâng iubitele părăsite. Doi din ei (Talpoș și Fîru) își urăsc meseria. În fine cer să-lasă preste noapte. Noaptea în somn li să arată ziua norocului (dra Eug. Pop) și toți trei visează unul și acelaș număr. Dimineața își scoioresc banii și cumpără dela un jidan colportor (dl. Dion. Axente) losul cu numărul visat. Losul iese, era vrăjit de zină și ei câștigă 100 mii cor. Impart banii și să despărțesc cu promisiunea că la anul să se întâlnească în Scăunești, la un măsar cu stare bună, Horoiu (dl. Ilie Baci), unde s'a dus calfa de măsar Cleiu, căci iubita lui era fata lui Horoiu, Nastasia (dra Eug. Roman). Cleiu ia de nevastă pe Nastasia și să face măiestru cum să cade, pe când ceialalți doi vântură țara și și prăpădesc toți banii. Sosesc la Horoiu ca vai de ei, zdrențuiți. Aici Cleiu după mai multe încercări îi înduplecă să se așeze și să și lucre meseria, după ce tot aici au dat și de iubitele lor, nepoatele lui Horoiu, Florica (dra Elena Roman) și Georgiua (dra Emilia Roman), cu cari să căsătorească. Pieza are multe părți hazlii și din ea reiese învățătura, că chiar dacă să întâmplă, ca o calfa de meserie să dea pe panta decadenței, să poate opri și să poate face bun măiestru dacă are tărie și povață binevoitoare.

Pieza a doua, „Balul mortului“ e din viața strengărească de student. Studentul Iorga Dămian, (dl. D. Axente) în întâlegere cu prietini săi să prefacă și mort, numai să poată storce bani dela unchiul său zgârcit, Enache Damian (dl. I. Miga).

Ambe piezele au fost bine alese și atragem atenția asupra lor a diletanților nostri din provință. Să pot preda, cu deosebire „Pribegii“ cu mult succes. Debutanții din Sibiu și-au interpretat cu mult succes rolurile. Au produs mult haz și au fost viu aplaudați de mai multe ori.

Public a fost numeros, dar nu ca de alte dată. Am văzut câteva loje și locuri goale. Publicul a fost alcătuit mai cu samă din meseriași și țărani. Din provință am văzut puțini și inteligența din Sibiu a fost asemenea slab reprezentată. S. M.

Tinerimea română din Sibiu a aranjat o petrecere cu dans Joi, în 31 Decembrie: 1909 (13 Ianuarie 1910) Venitul curat este destinat pentru scopuri filantropice.

IN BISTRA.

Reuniunea română de muzică și cântări din Bistra, aranjează Vineri în 14 Ianuarie n. 1910 (anul nou v.) în hotelul dlui Ioan Salmen din Bistra, un concert împreună cu teatru. Conducerea corului este încredințată dlui Aurel S. Micu inv. Să joacă pieza „Nicolae Vulpea“, apoi coruri etc. După producție joc.

IN MEDIAȘ.

Filiala Societății pentru fond de teatru român din Mediaș aranjează Reprezentație corală-teatrală cu concursul corului cursului al doilea teologie din Sibiu, în 20 Ianuarie n. 1910 (a doua zi de Bobotează) în sala festivă a hotelului „Strugurul“ din Mediaș. Inceputul la 7 oare seara. Din venitul curat 60% ead în favorul societății, iar restul să va distribui celor două biserici din loc. Programul constă din 7 puncte: coruri, declamații etc. După producție urmează joc.

IN TURDA.

Corul bisericii rom. gr.-or. din Turda aranjează Duminecă la 10/23 Ianuarie e. un concert în sala cea mare din hotelul Elisabeta în favorul bibliotecii școlare. Programul are 8 puncte, coruri și declamări. După producție joc. *)

Meseriașii români din Turda aranjează o producție teatrală urmată de joc Duminecă în 6 Februarie st. n. 1910, în sala dela hotelul „Elisabeta“ din Turda. Să va juca piesa „Pentru ochii lumii“, comedie în 2 acte de Labiche, localizată de Gil.

Cărți și reviste.

Vatra Școlară, revistă pedagogică, redactată de Dr. Petru Șpan, a apărut Nr. 1 anul III. cu următorul cuprins:

Dr. Petru Șpan: Temelie pozitivă la formarea caracterului în școală. Dr. V. Stan: Contribuiri la ridicarea economică a țăranului. Traian Șuteu: Dascălul român în scrierile lui Ioan Agârbicean. Iosif Stanca: Lecțiuni. Dascălul: Din viața școlară. Observatorul: Din viața naturei. Unchiul: Din experiență: Observații psihologice. Grațian Capătă: Dări de seamă. Informațiuni. Bibliografie. Administrația: Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 27. Abonament: Pe an... 8 cor. Pe jum. an... 4 cor. Prețul unui exemplar 60 fileri.

Falanga. Duminecă 10/23 Ianuarie va apare în București noua revistă literară și artistică săptămânală »Falanga« supt conducerea cunoscuților scriitori Em. Gârleanu, E. Lovinescu, I. Minulescu, Corneliu Moldovan și Cincinat Pavelescu, cu colaborarea altor scriitori dintre cei mai de seamă. Revista va cuprinde 16 pagini cu bogat conținut literar și artistic. Abonamentul 8 lei pe an.

Din »Colecțiunea de predici« a profesorilor Dr. T. Tarnavski și Dr. E. Voiutski, ediția II. va apare peste scurt timp și tomul II. Acesta constă din 21 coale (peste 320 pag) și cuprinde 62 predici, dela Dumineca II., după Rosalii, până la Dumineca XVI. după Rusalii, adică câte 4, respective 5 predici pentru fiecare Duminecă. Avizându-se despre aceasta toți cei interesați, să observă, că și acest tom să expediază numai plătindu-se prețul anticipativ. Prețul opului întreg (3 tomuri) este 18 cor. plus porto postal câte 30 bani de fiecare tom (pentru România 21

*) Invitarea pentru petrecere nu e tipărită în tipografie românească. Red. „F. P.“

Tipografia Poporului, Sibiu.

Lei, plus 90 bani de fiecare tom pentru porto postal) și să poate procura numai la editorul Dr. Dimitrie Cioloca, profesor de Teologie în Caransebeș.

Albumul Bunea. Ca un prinos memoriei lui Augustin Bunea, teologii din Blaj au adunat, tot ce s'a scris și tipărit din prilejul trecerii la celea veșnice și a înmormântării marelui bărbat al Blajului, al bisericii și neamului nostru. Materialul adunat să va scoate în un album, servind astfel amintirea mult regretatului Bunea și aducând folos și educației poporului nostru.

Albumul acesta mai are în vedere și un alt scop. Venitul curat să va întrebuița pentru ridicarea unui monument la mormântul lui Augustin Bunea.

Lucrarea să pune sub tipar zilele acestea. În special, va cuprinde: mai multe clișee, toate telegramele, toate scrisorile de condolență, descrierea înmormântării, cu numele notabilităților cari au luat parte, toate discursurile ținute, toate articolele gazetelor și revistelor dela noi și de peste munți, române și streine, etc. Toate acestea într'o ordine deamă și plăcută.

Albumul să va înfățișa cu o copertă artistică, lucrată de un pictor al nostru dintre cei de seamă.

Prețul nu să poate stabili pe înainte; va atârna dela numărul coalelor. Coala va costa aproximativ: 30 bani.

În vederea tirajului, s'au lansat coale de abonament.

Nu ne îndoim că va alerga fiecare bun Român, să pună o petricică la mausoleul marelui Bunea și o fărâma de inimă la ridicarea memoriei lui!

Orice informații să se ceară, și abonamente să se trimită, la adresa: »Albumul Bunea«. Seminarul teologic — Blaj (Balázsfalva).

Invitare de abonament.

Apropiindu-se sfârșitul anului, deschidem un nou abonament la »Foaia Poporului« pe anul 1910.

»Foaia Poporului« va fi și în anul ce vine, aceeaș, ce a fost până acum, de 17 ani ai fînțării sale: un apărător al drepturilor poporului nostru, un sfătuitor sincer al oamenilor dela sate, o făclie luminătoare al tuturor ce o cetesc și-i urmează poveștele.

Ea va merge pe aceeaș cărare dreaptă ce a străbătut-o de 17 ani și dela care nu s'a abătut și nu să va abate nici odată.

În anul ce vine »Foaia Poporului« intră sub auspicii priincioase. Cetitorii noștri știu, că tipografia editoare a foaiiei a ajuns în mâni românești, cumpărată de dl Nicolae Bratu. Urmarea acesteia e, că și foaia va fi scoasă în tipar în condiții mai bune, va fi mai îngrijită și cu mult mai bogată, ca până acum. Despre aceasta s'au putut convinge onor. cetitori și până acum. Cu toate aceste prețul de abonament rămâne acelaș.

Dacă luăm în samă cuprinsul mare al »Foi Poporului« și că ea apare ilustrată, ne vom încredința, că este cea mai ieftină foaie românească.

Cerem deci sprijinul iubitorilor noștri cetitori și-i rugăm a-și renoi în curând abonamentul, spre care scop la numărul 50 am alăturat avizuri postale. Rugăm a renoi cât mai curând abonamentul, ca să nu să prea grămădească.

Ii rugăm totodată a lăși »Foaia Poporului« între prietini și cunoscuții lor.

POȘTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Tr. I. I. în Or. Pentru Nr. de Crăciun a sosit prea târziu. Il dăm acum. Mulțumite. Rugăm a ne aviza și în viitor despre lucrările Reuniunii. Credem că e în interesul cauzei.

S. P. în Turda. Dăm azi o notiță. În curând vom publica o schiță.

I. S. în Arad. Mulțumite. Vom da din ele. Privitor la cele amintite, vom vedea în curând.

S-ca. Ți-am scris 2 scrisori. Așteptăm răspuns. Mai departe te vom aviza.

A. A. în T. Carte despre zidărit în românește nu știm să fie.

M. N. în S. Scrie la Friedrich Homm, Sibiu, Weinanger 6 și George Părău, Sibiu, Wagnergasse 10.

A. D. în Ra. Trimite ce ai și vom vedea dacă sunt bune.

I. Tim. în C. Trimite prețul abonamentului, fiindcă un putem da foaia pe așteptare. Așa ceva ne face prea multe grăutăți la administrație.

Redactor resp. Silvestru Moldovan.
Editura și tiparul: »Tipografia Poporului«.

Tusa cea mai îndărătnică.

și alte boli de piept, de cari suferă ori și cine se usurează și să vindecă repede prin

Emulsiunea lui Scott

Deja câteva doze mici te vor încredința despre asta. Efectul escelent al

Emulsiunii lui Scott

e basat pe curățenia și puterea nutritivă a tuturor părților ei constitutive și prelucrarea lor după metoda unică a lui Scott, prin care s'a ajuns, că e ușor de mistuit pentru ori și ce stomah.

EMULSIUNEA LUI SCOTT

e neîntrecută și e o emulsiune de muștră.

Garantat curat numai cu marca — pescariul — ca semnul procedurii lui Scott.
227 17—28

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 f.

Să capătă în ori și ce farmacie.

An nou fericit

dorește tuturor cunoscuților cei valoroși

Carol Halmen

inspect. băncii gen. de asig. mutuală

„Transilvania“

în Sibiu, str. Reissenfels 11.

11 1—1

Nr. 27/910

7 1—1

Publicațiune.

Comuna politică Sebeșul-de-sus (ctul Sibiu) dă în arândă pe anul 1910 pășunatul de munte pentru oi din muntele »Piscul« în licitațiune publică ce să va ținea în 16 Ianuarie 1910 st. n. p. m. la 3 $\frac{1}{2}$ oare în cancelaria comunei. Prețul strigării 600 cor. Vadiul 60 cor. Condițiunile în detalii să pot vedea la cancelaria comunală orișicând.

Primăria comunală.

Nr. 6/910 not.

8 1—1

Publicațiune.

Se face cunoscut, cumcă în 29 Ianuarie 1910 st. n. la 9 ore a. m. să dă în arândă casa de crăsmă comunală din Oprea-Cârțișoara, constatătoare din 4 odă și pivniță, înpreunată cu licență de crăsmă și boltă, pe termen de 3 ani 9 luni începând cu 1 Aprilie 1910 st. n.

Prețul strigării, este 500 Cor. dela care doritorii de a licita, au a depune 20% vadiu. Până la începerea licitațiunii să primese și oferte în scris.

Condițiunile de licitare să pot vedea în cancelaria comunală din Oprea-Cârțișoara în orele oficioase.

Oprea-Cârțișoara în 4 Ianuarie 1910.

Budac
notar subst.

Nicolae Miclea
primar

„Sucursala băncii comerciale ungară din PESTA“

Sibiu, Piața mare Nr. 2.

Infinitată în anul 1841. • Capital de acții de rezerve Cor. 94,000.000.— • Centrala în Budapesta.

Primește bani cu libele de depunere

și plătește fără nici o abzicere, pe lângă cea mai favorabilă procentuare.

Darea după interese o plătește institutul din al său, dela 1 Ianuarie 1910.

cumpără și vinde rente, scrisuri de amanetare, acții, losuri, cum și monede de aur și argint, primește hârtii de preț pentru păstrare și administrare, încasează cupoane și efecte sortite, asigurare contra perderilor de curs la sortiri, procurare de cauțiuni de căsătorie pentru militari.

Toate informațiile dorite să dau cu plăcere.

6 1—

De dat în arândă.

Am de dat în arândă o boltă mare cu tot aranjamentul și măsurile de lipsă, 2 cămăși de locuit padimentate, sub ele pivniță; salină de vară și iarnă, grajd pentru 8 vite, grănar cu pivniță sub el, coteț pentru porci, șopron pentru cară, toate închise cu pалан și toate aproape nouă; grădină pentru legume în mijlocul comunei, care e românească și se află la depărtare de 4 kilometri dela stațiunea căii ferate Miheș. Cine ar voi să le iee în arândă, să se informeze de-a dreptul dela subseria, ori să vină în persoană. 5 1—3

ANA BOZAC,

in Mező-Velkér, u. p. Mező-Méhes

Prăvălie și trafică

de închiriat sau de vândut într'una din comunele țării Oltului, în jurul Făgărașului, în mijlocul comunei, poziție bună, asortată cu tot felul de marfă și mobile, casă de zid cu 3 odăi, 1 pivniță, curte, grădină, grajd de vite și de nutreț. La dorință și întregă economia dela câmp. Din oare care cauză sunt silit a-le închiria sau a-le vinde. Preț moderat.

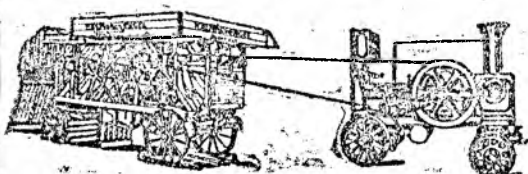
Doritorii binevoiască a adresa scrisorile la administrația „Foi Poporului“ în Sibiu de unde să vor trimite proprietarului în scrisoare închisă. 3 2—3

Distins cu numărato prime-premi și diplome de onoare.

Fabrica de motoare și de mașine Kalmár și Engel

Budapesta V., Lipót-körut 22.

Iși recomandă motoarele de benzin, locomobilele de benzin, precum și motoarele sale de gaz sugativ, cele mai simple și întocmite pentru mașine de îmblătit și pentru mănarea de mori, cari se pot vedea ori și când puse în mișcare în V. Lipót-körut 22.

Garanță deplină pentru îmblătit esecent!

302 Novitate singur esistentă! 8—20

Aceste motoare, au mers uniform, și în urma construcției lor foarte simplă să pot manua ușor și de cel mai neesperat om.

Listă de preț gratis și franco.

Prețuri ieftine de plătit în rate!!

Dela 1 Ianuarie 1911

De arândat moșia Alțina

din comitatul Sibiu, 700 jug. catastr., 400 arabil, 150 ianaș, restul pășuni, curți, grădini. Pe moșie case, grajduri etc., apă curgătoare, drumul Sibiu—Noerich—Agnita. Gară la 3 Klm. Agnita și Noerich la 7 Klm. Sibiu la 38 Klm. 385 2—3

A se adresa Dlui **Victor Roman,** București, Strada Romană Nr. 187.

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 6 50.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea cu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galosate, cu capă, cu talpa bătută tare cu cuie, fasonul cel mai nou, foarte e'eg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 6 50. Expedare cu rambursă. 4 1—

C. GRÜNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.

Schimbul e admis și banii retour.

Podagră și reumă

Durere de încheieturi, împunsături, dureri de spate și șele, dureri de mușchi, de picioare și încheieturi, amortire să vindecă mai repede și mai simplu prin „Unzarea Gaultheria a lui Örköny“. Mii de epistole de mulțumire dovedesc, că nu există mijloc mai bun și fecare, care l'a încercat odată, îl recomandă mai departe. Un tub 1 60 Cor., 3 tuburi franco 5 Cor. cu rambursă de comandat numai dela apotheca „la apostol“ în Budapesta, József-körut 64. Depou 100. 277 4—5

Picurii de stomach de Brády

cu

Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire,

și pentru aceasta numite „picurii de stomach de Mariazell“, sunt cel mai bun leac, valorat de 30 ani, contra la orice suferință de mistuire, arsuri de stomach, îngrășare, dureri de cap și de stomach, colică, insomnie, lipsa de sânge, anemie etc. Să capătă în farmacia cu prețul de 80 flori și Cor. 1 40. Trimiteri în provinciă prin farmacia „Regele Ungariei“ C. Brády, Viena, I. Fleischmarkt 1. Depou 241.

Să fim atenți la marca de scutire cu Maica Domnului de Mariazell, pachetare roșă și subscrierea, ca pe chipul din clișeu de aci. 9 1—20

De vânzare

o casă construită din lemn de brad de munte, constatătoare din 4 odăi și coridor împrejur. Casa e aproape nouă și să vinde din mână liberă.

Alexandru G. Cismașiu

2 2—3

proprietar

Lisza Nr. 130, u. p. Fogaras.

Carti postale ilustrate cu

Sport

Flori

Artistice

Peisage

Porturi populare

și

tot felul de ilustrate ocazionale

in asortiment foarte bogat.

Tipografia Poporului

SIBIU

Strada Măcelarilor Nr. 12.

Revizătorii capătă rabat.

Contra tusei, răgușelci și catarului au efect mai bun 249 7—10

bomboanele Pemetete ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de ale lui RETHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.

Carton 60 flori.

Să cumpărăm numai bomboane Pemetete de ale lui RETHY!

Am onoare a face cunoscut onoratului public **depozitul meu de mărfuri:**

Secția I: Albitari pentru domni și doamne, gulere, manșete,
rufe de tricot, lână și bumbac.

cel mai bogat asortiment de cravate, de
ciorapi și articli de legat, îndeosebi cio-
rapi pentru băiați, cea mai bună calitate;
819 5-26

Secția II: mai nainte M. Daniel: stofe de haine, barehente, flanelle de tenis, perină și halne de pat, articli de blănărie.
Jolgiuri și șifoane, albituri pentru dame, coperitoare cusute, de vată, garnituri, fețe de masă și coperi-
toare de pat, cele mai bune corsete de fason, șaluri și năfrâm, stofe de dantelă și
de perdele, covoare înaintea patului și în casă și linoleu. Cele mai bune oxforduri
pentru cămăși, materie pentru șorțe, vinete și albastre.

Mănuși glacé și de stofă escelente! Articli de
blană și de stofă, cu prețuri reduse până la Crăciun.

Gustav Zimmermann, Piața-mare 1.

Grand Hotel „Ostbahnhof“

Budapesta, VII. Thököly-ut 18, Telefon 64-57.
Vis-a-vis cu latură de plecare a călei ferate de Ost;
aranjat cu cel mai mare confort. Prețul odăilor dela
Cor. 2-40 în sus, inclusive lumina electrică. Pentru
domnii ofițeri cvartir transcenal. Oficiu postal și te-
legrafic în hotel. Comunicație electrică din toate păr-
țile. Să capătă iefin odă lunare. Pensionat de rangul
prim în hotel, dela 6-8 Cor. Incalzire centrală.
308 4-6 Proprietar **Hersch Samu**

**Lemne de foc,
mărunte și loțuri**

în mic și cu vagonul să află la

Eduard Zimmermann
Bahngasse 14.

328 2-12

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etajul I.

Deposit de confecțiune de pălării
de modă de cele mai elegante și articli
de modă de toate prețurile, și models ori-
ginale vieneză și pariziene. 86 41-

**Câteva cuvinte
asupra boalelor secrete.**

E trist, — dar în realitate adevărat că în
vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor
oameni, a căror sânge și sucuri trușești sunt atro-
fiate și cari în urma ușurării din tinerețe și prin
deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și
paterea spirituală. E timpul suprem ca acestel
stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie
cineva care să dea tinerimii deslușiri bine-voitoare,
sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexu-
ală, — trebuie să fie cineva căruia omenii să-și
încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere
năcașurile lor secrete. Dar nu e în desajus însă a
destăinul aceste năcașuri ori și cui, ci trebuie să se
adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios,
care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale
și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există
atunci apoi va faceța existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru
acest scop e institutul renumit în toată țara al
Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist,
(Budapesta VII, Rákóczi-nt. 10), unde pe lângă
discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât băr-
bații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale,
unde sângele și sucurile trușești ale bolnavului să
curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eli-
berază de materiile de boală, chinurile sufletești
i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr.
PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și
radical cu metodel lui propriu de vindecare,
chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice,
boalele de țeve, beșică, nervi și șira spinării, ince-
puturile de confuzie a minții, urmările ozanii și,
ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii
bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge
de pisie și toate boalele organelor sexuale feme-
ști. Pentru femei e sală de așteptare separată
și exire separată. În ceace privește cura, depăr-
tarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce
cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plă-
cere i se va da răspuns amănunțit foarte discret
prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura
numai marca de răspuns.) Limba română se vor-
bește perfect. După încheierea cursii, epistolele se
ard, orie la dorință să retrimis ficcăria. Institutul se
îngrășește și de medicamente speciale. Vizitele se
primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore
p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr.
PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta VII.
Rákóczi-ut. 10. 80 85-

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

**cele mai noue stofe de iarnă
în mare asortiment**

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de
bărbați stofe englezești, franțuzești și
indigene, din cari se esecută după
măsură cele mai moderne vestminte
precum: Sacko, Jaquette, și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită nou-
tățile de stofe pentru pardisiuri și
„Raglam“, cari se află totdeauna în
deposit bogat.

Asupra reverențelor confecțio-
nate în atelierul meu, îmi permit a
atrage deosebita atențiune a On.
domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez
un rind complet de haine în timp de
24 ore. 81 31-

Uniforme pentru voluntari, cum și
tot felul de articli de uniformă, după pre-
scripție croitura cea mai nouă.

Fii cu băgare de seamă

și nu negligea în dispoziții, ce-ți par trecătoare,
pentru că de multeori acestea ascund pericol: grele.
Când tușești, ești răgușit, întrocnaț, fără poftă
de mâncare, te simți slab și abătut, asuzi noaptea
sau observi simptomele acestea în familie, nu
întârzia și comandă imediat Sirupul din miere de
tei a lui Orkény și oprește răspândirea boali.

Sirupul de miere de tei a lui Orkény în-
trece conform nenumăratelor epistole de multă-
mită, toate mijloacele asemănătoare. Liniștește
tusa, disolvă tusa, îmbunătățește pofta de mân-
care alungă asudatul de noaptea, e cel mai bun
mijloc împotriva influenței, răcelii etc. În espo-
ziția engl. a fost premiat cu medalia de aur. Sticlă
de probă 3 cor., Sticlă mare 5 cor. și 8 sticle
mari, franco 15 cor., cu rambursă numai prin

Farmacia „la apostol“ alui Orkény

Budapest, József körút 64, Depou 100.

278 B 6-12

„AJUTORUL“

Societate pe acții în Șeica-mare

Avem onoare a aduce la cunoștință publică, că banca „Ajutorul“ cu
sediul în Șeica-mare (Nagyselyk) în Piața Nr. 371 și-a început activitatea în 9 No-
emvrie st. n. 1909 și se ocupă cu toate operațiunile de bancă sprijinind economia
poporului nostru și prin întreprinderi de acest fel.

Banca „Ajutorul“ primește depuneri spre fructificare cu 5½%, iară mai
mari și stabile dela Cor. 1000 în sus cu 6%. Depunerile corporațiunilor se primesc
cu 6%. Depuneri și ridicări se pot face și pe cale postală cu cecuri. Darea după
depuneri o plătește institutul separat.

Banca „Ajutorul“ e deschisă în toate zilele de lucru dela 8-12 oare a. m.
și dela 2-5 p. m.

Rugând On. public de binevoitor sprijin, semnăm cu toată stima

805 7-10

Direcțiunea.

Auleo!

Afurisita de tușă
mă înneacă.

La tușă, răgușală și întrocnațare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 eor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatin“

Budapest, VI., Váci körut 17.

În Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morăcher, Carol Müller, E.
Rummier, Karl Pissel, August Teutsch.

În Sebeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.

240 16-26

Trăiască!

Pastilele lui Egger
mă scăpară iute.

Vinuri de masă escelente,

litra cu 40 și 48 fleri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Uezului 20

țări străine

Epilepsia. Cine suferă de această boală, sau de alte boale de aceste nevroze, să ceară o carte de deslușire, care să capătă gratis și franco prin Priv. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a M. (Germania). 26-52

Cărămizi și țigle

se află în magazinul nostru din Bistrița, piața Cailor Nr. 9 cu următoarele prețuri:

o mie de cărămizi	in magazin . . .	28 C.
	in wagon la gara din Bistrița . . .	84 C.
o mie de țigle (și reparații)	in magazin . . .	15 C.
	in wagon la gara din Bistrița . . .	16 C. 40 f.

Cărămizile și țiglele (șirepurile) sunt de calitate superioară, lucrate și arse foarte bine,

din vestitul lut mălos ce se află în Bistrița.

Comandele cu calea ferată se efectuează prompt. Prețul se rambursează, dacă nu se statorcesc altcum condițiile de livrare.

Probe la cerere se trimit.

Societatea acționară de cărămidărie

207 19-20

in Bistrița (Besztercze)

Catalogul meu mare bogat ilustrat despre

Nobilitarea vițelor

Ottoani și vinuri îl trimit fiecăruia

GRATIS

care îmi face cunoscută adresa lui. Să ceară cartea aceasta și acela, care nu dorește să facă eventual comanda, pentru că din cartea aceasta să poată informa asupra vieritului și conține catalogul și o mulțime de ilustrații de vițe, europene și americane, rădăcini, trupine, și de renumitele vițe Delaware, din cari soiuri avem totdeauna mai multe milioane. Prețurile cele mai convenabile. Mii de scrisori și de ateste, între cari și dela domeniul grofești și de ale arhiducilor. Adresa: Szücs Sándor fia, Cultură de vițe, Bihardiószeg. 289 14-26

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.,
Inlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care se folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la pedagra, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șutule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1.40 și Cor. 2— să capată aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. :

Șoseauă Elisabeta Nr. 8 nou.

Eспедиție zilnică. 242 15-26

O mare prăjitorie de cafea

și
moară de măcinat, mânăată cu forță electrică

în legătură cu prăvălia mea de articli de băcănle — dar ca secție specială — am înființat în Sibiu, Piața-mare Nr. 20, după cel mai nou și bun sistem și invit onor. public să binevoiască a le cerceta.

Totodată îmi iau voie a face cunoscut onoratelor econoame, că mai jos însemnatele

amestecuri de cafea

— prăjire aproape zilnică — să compun cu cunoștință de specialitate, așa că eu sunt în plăcuta poziție a furnisa nu numai calitativ cea mai escelentă cafea, ci și prin fixarea celor mai ieftine prețuri, îmi voi da silința a mulțumii pe deplin în toate privințele pe onor. mei mușterii.

Amestec	A. 1 kilo	Cor.	2-80	} Prăjit deschis sau închis. La dorință să macină proaspăt.
"	B. 1 "	"	3-20	
"	C. 1 "	"	3-60	
"	D. 1 "	"	4-	
"	E. 1 "	"	4-40	
"	F. 1 "	"	4-80	

Mai departe am în depozit mare asortiment de cafea crudă (neprăjită) cu prețurile cele mai ieftine.

La comande pe postă dela 3 kilo în sus — fie și soiuri deosebite — rebonific jumătate din porto.

Cu distincă stimă **Ludovic Fuchs**

Piața-mara Nr. 20.

824 4-10

MOBILE folosite, cu bucată cum și aranjamente complete de odăi

cumpără la permutări, transferări și alte ocazii și vinde de aceste cu prețuri convenabile

MARTIN LANG, măestru măsar

SIBIU, Kälbergasse Nr. 2 și 6.

Toate lucrările pentru zidiri, cum și reparaturile să preiau în

atelierul meu, în casa proprie Kälbergasse Nr. 6 cum și în localul de boltă Kälbergasse Nr. și să eșecută prompt și solid. 268 4-

Am onoare de a aduce la cunoștința preonoratului public călător, că necrușând nici o oboseală precum și cheltuială am renovat hotelul, restaurantul și cafeneaua conduse de mine de 10 ani sub firma

„Hotel MIHAIU“

Strada Turnului (Saggasse) Nr. 11,

adaptându-le conform cerințelor timpului și comodității onor. public călător.

Odăi confortabile și curate incl. luminat și serviciu dela cor. 1-60 în sus.

Odale de scaldă

Cafenea și restaurant de mână primă în casă. Culină escelentă, prețuri ieftine și serviciu atent. — Bere proaspătă și anume sibiană de Habermann, bere neagră de trei stejari și bere Dreher de Steinbruch, precum și vinuri curate și naturale de butoi sau butelii.

Mulțamind pentru încrederea dovedită față de mine și până acuma în o măsură atât de mare, rog a mi-o păstra-o, onorându-mă și pe viitor și semnez

Sibiu, 1909, Septemvrie.

cu stimă

IOAN MIHAIU

hotelier și propriet.

247 15 -

Precauție!

Orașele, comunele și privații

cari au lipsă de lumină albă ca soarele pentru iluminarea suficientă a locuințelor și stradelor în stațiuni balneare, în vile, hotel, restaurațiuni, grădini, fabrici etc. află la

Intreprinderea „Brikettid“ de lumină strălucitoare în Sibiu (Nagyszeben) strada Gușterii Nr. 30.

convingere îndestulitoare despre forța de lumină mare, intensivă a acestui sistem de iluminat fără pericol.

Instalarea aparatului, conform concesiunii din partea autorităților, e admisibilă în fiecare localitate cu 30—50 lumini; prin aceasta inovație s'a ajuns nu numai la o învingere însemnată asupra tuturor sistemelor de iluminat esistente, ci acestui sistem special de iluminat, pentru că nu e periculos, să manipulează simplu și e ieftin, îi s'a recunoscut rangul prim. Prețurile, cum și informații detaiate și preliminar de spese pentru instalare să dau cu plăcere, comande să primesc și să eșecută prompt. Deschiderea în 15 Dec. 1909.

Intreprinderea „Brikettid“ de lumină strălucitoare a lui

ALBRECHT

818 6-6

Numai marfă bună și solidă. Prețuri ieftine, garanție conștientoasă.

Iuliu Erős

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 3.

Cea mai mare prăvălie transilvănească de oroloare, bijuterii, argintărie și aurărie își recomandă produsele ieftine, și vrednice de preț de oroloare, aurărie etc. 262 13—

Prețurante ilustrate la dorință gratis și franco.

Voiești să te însori?

Suntem împuterniciți din partea mai multor dame (între cari unele cu copii nelegiuiți sau cu sclădări trupești etc.), cu avere dela 5—500.000 cor. să le căutăm soți potriviți. Nuzai domai (și fără avere), cari au gânduri serioase și nu sunt împiedecați pentru o căsătorie grabnică să scrie pe adresa

L. Schlesinger
BERLIN 18, Deutschland

212 20—52

Cel mai cu efect și mai ieftin — **PURGATIV**

Pilulele purgative
zaharizate ale lui
Philipp Neustein.

(Pilule „Elisabeta“ ale lui Neustein.)

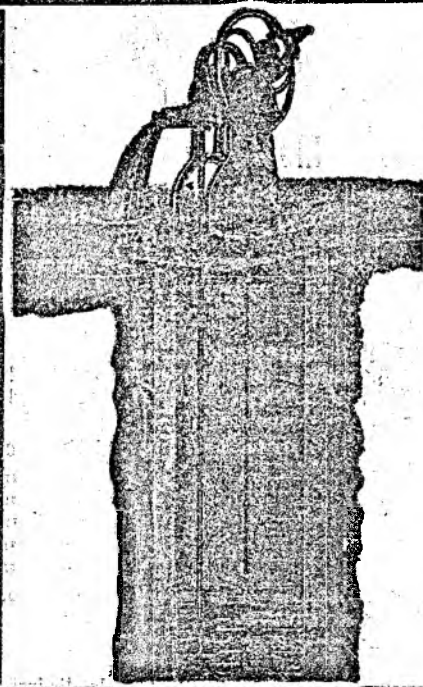
Aceste pilule sunt a se prefera tuturor preparatelor similare, căci sunt în toată privința libere de orice substanțe vătămătoare; se aplică cu mare succes la toate morburile abdominale, sunt ușoare, curăță sângele și nici un mijloc nu e mai favorabil mai nevătămător de a combate

Constipațiunile

izvorul sigur al celor mai multe morburii. Fiind zaharizate le iau cu drag până și copiii. 1 cutie conținând 15 buc. costă 30 bani. 1 tub care conține 8 cutii, deci 120 bucăți costă numai 2 Cor. la comandă 2 Cor. 45 fil. franco. 281 8—10

Luăți seamă! Păziți-vă de falsuri. Să cerem numai Pilulele purgative ale lui Neustein Philipp. Veritabile numai în cazul când cutiile și prospectul sunt provăzute cu marca firmei noastre în imprimare roșie-negru Sftul Leopold și subscrierea Farmacia Philipp Neustein. Embalagele noastre patentate trebuie să fie contrasemnate de firma noastră Farmacia lui Philipp Neustein „la sf. Leopold“. Viena I. Plankergasse 6. Depozit în Sibiu în toate farmaciile.

Pompă catenară-rapid — pentru fântâni —

cu globuri de gumi, patent.

A nu să confunda cu alte sisteme.

Prestațiune stabilă:

a pompei simmann, 1000 litre
a pompei „...“, 500 „

atanta la: 28 49—52

Carol F. ... Sibiu și Alba-Iulia.

Pompe stădeanna în depozit.

Descrieri și prețuri la dorință.

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu o o întemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurază în cele mai avantajoase condiții: 21 51—52

— contra pericolului de incendiu și exploziune, —

edificii de orice fel, mobile mărfuri, vite,
nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

— Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: 55.816.412 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 6.882.454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484.278.83 e. pentru capitale asig. pe viață 4,028.118.12 e.

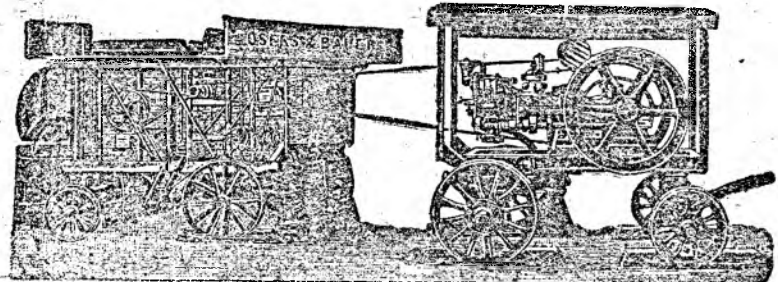
Oferte și ori-ce informațiuni să pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I, curtea I, și prin agentările principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Osers și Bauer fabrică specială pentru construarea de motoare.

VIENA XX., Dresdnerstrasse 81-83/a.

Filială pentru Ungaria: BUDAPESTA VI., Podmaniczkygassa 18.

Locomobile cu benzin

Fabricate recunoscute de clasa primă. Garnituri complete de îmblătit.
Motoare cu benzin. Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mână cea mai ieftină din prezent (2—3 fileri spese de mână). Presta 1000 aranjamente în mână. Condiții de plată favorabile. Preliminare de spese gratis și franco.

În timpul din urmă am furnizat garnituri de îmblătit între altele următoarelor firme: Schlosser Ioan, Sas-Veseug, 8 HP aranj. de îmblătit. Pop Antonie, Bucurdea-vinoasă-ungurească I. Alba Iulia 8 HP aranj. de îmblătit. Nicolae Băcilă, Nucet, I. Sibiu, 10 HP aranj. de îmblătit. Falf Mihály Felső-Bajom, 4 HP aranj. de îmblătit. Nuszbaum Aron, Bethlen-Sz.-Miklós 4 HP aranj. de îmblătit. Doczy, Csikszereda, 10 HP aranj. de îmblătit. 39 42—

Viță oțoite de vie

în sortare conștientoasă, recunoscută în țara întreagă

Port-altoi americani

deplin dezvoltate și crescute în teren deluros,

Vițe nobile europene,

în cele mai bune soiuri de vin și de fileroni și pentru struguri de masă

Pădureți de acăți și gledici

înflorează cu prețuri moderate

Pepiniera primă ardeleană alui

Mihail Ambrosi

în Mediaș (Medgyes Nagyküküllömegye).

Prielinul viierului 254 14—

catalog al soiurilor și prețurant împreună cu instrucțiune populară și practică pentru plantarea viilor să trimite la cerere ori și cui gratis și franco.